

Innst. 496 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:69 S (2012–2013)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om tiltak som fremmer reell kjønnslikestilling i Norge

Til Stortinget

1. Sammendrag

Det er ifølge forslagsstillerne flere vesentlige områder i samfunnet hvor kvinner og menn ikke er likestilt. Etter forslagsstillerne syn handler de største utfordringene for bedre kjønnslikestilling om like lønn og arbeidsliv, likestilt foreldreskap og bekjempelse av vold mot kvinner.

Forslagsstillerne vil understreke at det fortsatt er behov for forskning på likestilling, men mener tiden nå er overmoden for å omskape kunnskap til konkrete tiltak som fremmer reell likestilling.

Kjønnsdelt arbeidsmarked og utdanningsvalg

Forslagsstillerne viser til at Norge er blant de OECD-landene som har det mest kjønnsdelte arbeidsmarkedet. Forslagsstillerne viser videre til at det har vært utfordrende å få kvinner inn i arbeid der menn tradisjonelt har vært dominerende. Forslagsstillerne mener dette er uheldig.

Forslagsstillerne mener en hovedutfordring er at menn i høyere grad må velge mer utradisjonelt fordi det er menns utdanningsvalg som i minst grad endrer seg. Forslagsstillerne mener det vil føre til store utfordringer på sikt å rekruttere nok kvalifisert arbeidskraft innen helse-, omsorgs- og utdanningssystemet og at det haster med å utjevne kjønns- og sektorbaserte lønnsforskjeller. Forslagsstillerne mener enkle tiltak som innføring av en kompetansepoeng for høyt

utdannede arbeidstakere i lavstatusyrker i offentlig sektor, samt rekrutteringskampanjer ved skoler og styrket rådgivningstjeneste, vil være effektive tiltak som fremmer reell likestilling ved å påvirke menns og kvinners karrierevalg. For å utdanne gode rådgivere mener forslagsstillerne det er nødvendig med en egen profesjonsutdanning innen karriereveiledning.

Likestilling i akademia

Forslagsstillerne mener det er behov for et bredt spekter av tiltak for å øke kjønnsbalansen i akademia – herunder å vurdere økt bruk av insentivmidler til flere fagmiljøer, sektorvise nasjonale tiltaksplaner, muligheten for nedskrivning av studielån ved påbegynt forskerkarriere og å pålegge institusjonene høyere, konkrete måltall i handlingsplaner mv.

Offentlig og privat sektor

Forslagsstillerne mener et viktig tiltak for å sikre at flere kvinner blir i privat sektor når de stifter familie, vil være at arbeidsgivere i det private slipper å betale den arbeidsgiverfinansierte delen av sykepengene i graviditetsperioden. Forslagsstillerne mener et slikt tiltak vil være viktig fordi det medfører mindre økonomisk risiko for en liten arbeidsgiver å ansette en ung kvinne.

Forslagsstillerne mener det er god likestillingspolitikk å gi selvstendig næringsdrivende de samme sosiale rettigheter som fast ansatte, dette gjelder spesielt med hensyn til omsorgspenger og sykepengene. Forslagsstillerne mener styrkede sosiale rettigheter for selvstendig næringsdrivende er avgjørende for at flere kvinner vil skape sin egen arbeidsplass.

Deltidsarbeid

Forslagsstillerne viser til at 40 pst. av kvinnene fortsatt arbeider deltid.

For mange kvinner er deltidsarbeid ufrivillig, og forslagsstillerne vil peke på at mangel på et likestilt arbeidsmarked og ujevn fordeling av det ubetalte omsorgsarbeidet i hjemmet begrenser kvinners reelle valgfrihet. Omfanget av tvungen deltid i typiske kvinneyrker reiser, etter forslagsstillernes syn, en alvorlig likestillingsutfordring. Forslagsstillerne mener en del av løsningen er å legge til rette for mer fleksibel arbeidstid. Etter forslagsstillernes syn vil en mer fleksibel arbeidsmiljølov gjøre det lettere for småbarnsfamilier å kombinere arbeid og familieliv. Særlig er det viktig for kvinner selv å kunne velge hvordan de innretter arbeidstiden sin til det beste for familien, og ved fleksible turnusordninger og åpning for mer intensive arbeidsperioder mot lengre friperioder vil kvinner lettere kunne kombinere fulltidsarbeid med omsorg for barn.

Likestilt foreldreskap

Forslagsstillerne mener det er behov for økt fleksibilitet i foreldrepermisjonen.

Forslagsstillerne mener dagens foreldrepermisjon må tredeles, der far og mor disponerer en tredjedel hver, og den siste tredjedelen kan fordeles fritt mellom foreldrene. I tillegg er det slik at fars rett til fedrekvote er knyttet til mors tilknytning til arbeidslivet, noe forslagsstillerne mener er uheldig da dette er med på å forsterke tendensen til at mor tar ut mesteparten av foreldrepermisjonen. Forslagsstillerne mener derfor det er viktig at far gis en selvstendig rett til foreldrepenge, inkludert fedrekvoten, for å øke andelen fedre som tar ut foreldrepermisjon.

Forslagsstillerne mener det er viktig at lovverket for barnefordeling er nøytralt med hensyn til hvor barnet skal bo ved samlivsbrudd, og at det bærende prinsipp alltid er barnets beste. Forslagsstillerne mener det er nødvendig å styrke familievernet med tilhørende meklingsordninger og mener det vil føre til at færrest mulig må ta i bruk domstolene i barnefordelingssaker. Forslagsstillerne viser til dagens lovverk der domstolen må bestemme at barnet skal bo fast hos en av foreldrene i de sakene hvor foreldre ikke blir enige. Forslagsstillerne mener dette i de fleste tilfellene vil være det mest hensiktsmessige for barnet, men at det ikke kan utelukkes situasjoner der delt bosted vil være best for barnet. Derfor mener forslagsstillerne at domstolene bør stå fritt til å velge den samværløsningen som dommeren mener er til barnets beste.

Forslagsstillerne mener også andre bestemmelser i barneloven i praksis diskriminerer menn som fedre og vil derfor endre lovverket slik at det ikke gjøres forskjell på mor og far, blant annet når det gjelder offentlige ytelser. Forslagsstillerne mener offentlige ytelser til foreldre med separat bosted bør tildeles uavhengig av hvor barnet er folkeregistrert. Ytelsene

bør deles etter samvær, slik at den som ikke har barnet folkeregistrert hos seg, ikke blir økonomisk lidende. Også når det gjelder barnetrygd mener forslagsstillerne at lovverket bør endres slik at ytelsen ikke automatisk utbetales til mor.

Vold i nære relasjoner

Forslagsstillerne er bekymret over at flere krisesentre har lagt ned driften eller fått en forverret økonomi, etter at krisesentrene ble innlemmet i kommunenes rammetilskudd i 2011. Derfor ønsker forslagsstillerne å gjeninnføre ordningen med at staten bidrar med 80 pst. av kostnadene og kommunene 20 pst.

Forslagsstillerne mener at økt innsats på forskning på årsaker til vold i nære relasjoner vil sette Norge bedre i stand til å iverksette målrettede og virkningsfulle tiltak.

Forslagsstillerne foreslår å opprette Politiets sentrale enhet mot seksualisert vold (SEPOL). Forslagsstillerne mener at etablering av SEPOL er svært viktig for å sikre høy kompetanse i etterforskningen, noe som igjen vil føre til at flere saker oppklares.

Forslagsstillerne mener det forebyggende familiearbeidet bør være et satsingsområde som staten bidrar med finansiering av. Forslagsstillerne viser til at familierådgivningskontorene har begrensede ressurser til å drive utadrettet forebyggende arbeid, selv om dette er en pålagt oppgave. Forslagsstillerne mener at familievernkontorene har en viktig oppgave i å redusere konfliktnivået i familien, som derigjennom fører til at volden i nære relasjoner begrenses.

Forslag

I dokumentet ble følgende forslag fremmet:

- «1. Stortinget ber regjeringen arbeide for at flere menn velger omsorgsykker, ved blant annet å innføre en ordning med nedskrivning av studielån for menn som tar utdanning innen omsorg og har arbeidet fem år innenfor omsorgssektoren.
2. Stortinget ber regjeringen snarlig legge fram en sak som inneholder konkrete tiltak for å øke kjønnsbalansen i akademien.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om bevilgning av midler til utarbeidelse av studieplan for og opprettelse av plasser til en treårig profesjonsutdanning innen karriereveiledning.
4. Stortinget ber regjeringen styrke rådgivingstjenesten både på ungdomsskole og i videregående skole blant annet med sikte på at flere velger kjønnsutradisjonelle utdanninger og karrierer.
5. Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av rettighetene til selvstendig næringsdrivende og fremme forslag om forbedringer når det gjelder rettigheter knyttet til sykdom,

omsorg for egne barn, pleie- og opplæringspen-
ger og pensjon.

6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i arbeidsmiljøloven for å åpne for mer fleksible arbeidstidsordninger, slik at arbeidstakerne kan få mer innflytelse over sin arbeidssituasjon, både med hensyn til lengde og sted.
7. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fritak fra arbeidsgivers ansvar for sykepenger (arbeidsgiverperioden) for kvinner ved svangerskap.
8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å tredele foreldrepermisjonen og gjøre ordningen mer fleksibel når det gjelder uttak av stønadsdager mellom foreldrene og utover tre år.
9. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre reell likebehandling av mor og far i regelverket om foreldrepenger ved å gi far selvstendig rett til foreldrepenger, inkludert fedrekvoten.
10. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en kompetansepott for høyt utdannede arbeidstakere i lavstatusyrker i offentlig sektor.
11. Stortinget ber regjeringen etablere Politiets sentrale enhet mot seksualisert vold (SEPOL).
12. Stortinget ber regjeringen etablere egne grupper som arbeider med seksualisert vold og seksuelle overgrepssaker i alle politidistrikt.
13. Stortinget ber regjeringen styrke den forebyggende innsatsen for å redusere omfanget av vold og seksualisert vold, bl.a. gjennom bedre utdanning av helsesøstre og en styrking av skolehelsetjenesten.
14. Stortinget ber regjeringen sørge for at familievoldskoordinatorne i politidistriktene ikke brukes til andre oppgaver enn arbeidet mot vold i nære relasjoner.
15. Stortinget ber regjeringen styrke forskningsinnsatsen rundt omfanget og konsekvensene av seksualisert vold.
16. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre ordningen med at staten bidrar med 80 pst. av kostnadene for hvert enkelt krisesenter som opprettes i kommunene.
17. Stortinget ber regjeringen fremme sak om å styrke familievernet.»

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjøl, Kåre Simensen, Arild Stokkan-Grande og Lene Vågslid, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thømmessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Rannveig

Kvifte Andresen, fra Senterpartiet, Olov Grøtting, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser til representantforslaget samt statsrådets vurdering av forslagene gitt i brev til komiteen datert 14. mai 2013 (vedlegg). Komiteen er enig med forslagsstillerne i at bekjempelse av vold mot kvinner, likestilt foreldreskap og forhold i utdanning og arbeidsliv er viktige utfordringer for bedre kjønnslikestilling.

Komiteen vil påpeke at kjønnslikestilling er et viktig aspekt ved det universelle likestillingsarbeidet, og vil vise til at regjeringen nå har lagt frem Prop. 88 L (2012–2013). I proposisjonen er kjønnslikestillingsloven harmonisert med de øvrige diskrimineringslovene, som følge av at Diskrimineringslovutvalget i NOU 2009:14 la frem forslag til én lov mot diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, etnisitet, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, religion, livssyn, politisk syn, alder eller andre liknende vesentlige forhold ved en person.

Komiteen ser den fremlagte proposisjonen fra regjeringen som et viktig steg på veien frem mot universell likestilling for alle.

Komiteen er opptatt av at kvinner og menn får like rettigheter, slik at samfunnet har muligheter for alle til å treffe egne, frie valg. Et likestilt samfunn oppnås etter komiteens syn først når muligheten til fritt å treffe egne valg er reell i livets ulike faser, uavhengig av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, etnisitet, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, religion, livssyn, politisk syn, alder eller andre liknende vesentlige forhold ved en person.

Dette medfører etter komiteens syn at politiske virkemidler for bedre kjønnslikestilling må omfatte hele spekteret av politikkområder fra familie- og barnehagepolitikk til politikk for forskning og næringsutvikling og politikk for regulering av arbeidslivet.

Komiteen vil imidlertid fremheve arbeidet for å bekjempe vold og undertrykking av kvinner og likestillingsarbeidet blant minoritetskvinner som særlig viktige innsatsområder.

2.1 Kjønsdelt arbeidsmarked og utdanningsvalg

Komiteen viser til at forslagsstillerne fremmer flere forslag for å fremme utradisjonelle utdanningsvalg og motvirke kjønnsdelingen i det norske arbeidsmarkedet.

Komiteen viser til at i forslag 3 tar forslagsstillerne til orde for at det bevilges midler til utarbeidelse av studieplan for og opprettelse av plasser til en treårig profesjonsutdanning innen karriereveiledning. Komiteen vil her vise til Stortingets behandling av Dokument 8:111 S (2011–2012), represen-

tantforslag fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden (Venstre) og Trine Skei Grande (Venstre), om etablering av en treårig profesjonsutdanning i karriereveiledning, og tilhørende Innst. 39 S (2012–2013) fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Komiteen viser til at i forslag 4 ber forslagsstillerne regjeringen styrke rådgivingstjenesten både på ungdomsskole og i videregående skole, blant annet med sikte på at flere velger kjønnsutradisjonelle utdanninger og karrierer. Komiteen viser til at regjeringen i sin vurdering av forslaget henviser til at Utdanningsdirektoratet har nedsatt en arbeidsgruppe, og at regjeringen videre viser til sin handlingsplan for kjønnslikestilling, hvor det skal vurderes å sette i gang et prosjekt i handlingsplanperioden. Komiteen er enig i at skolens rådgivingstjeneste spiller en viktig rolle for å oppmuntre flere til å ta utradisjonelle yrkesvalg, og at styrket rådgiving vil kunne føre til økt bevissthet om konsekvensene ulike utdanningsvalg kan få når det gjelder lønnsinntekt og karriermuligheter.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på dette grunnlag følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke rådgivningstjenesten både på ungdomsskole og i videregående skole blant annet med sikte på at flere velger kjønnsutradisjonelle utdanninger og karrierer.»

Komiteen viser til at i forslag 10 tar forslagsstillerne opp innføringen av en kompetansepott for høyt utdannede arbeidstakere i lavstatusyrker i offentlig sektor.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at statsråden påpeker at forslaget er lite spesifisert med tanke på hvilke lavstatusyrker forslagsstillerne mener skal omfattes av ordningen, eller hva innholdet i en kompetansepott skal være.

Flertallet vil fremheve at all profesjonell virksomhet har som mål å ha kompetente medarbeidere og en høy faglig standard på de produktene og tjenestene som produseres. Flertallet mener forslaget kan medføre at man velger å gå utenom ordinære lønnsforhandlinger for at en kompetansepott skal kunne virke effektivt, noe som vil kunne bidra til å svekke det etablerte trepartssamarbeidet i norsk arbeidsliv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Innst. S. nr. 364 (2008–2009), jf. Dokument 8:99 (2008–2009), hvor Frem-

skrittspartiet fremmet konkrete forslag knyttet til å heve statusen og lønnsnivået for kvinne-dominerte lavtlønnsyrker. Disse medlemmer viser til at et godt lønnsnivå og en positiv lønnsutvikling vil bidra til å rekruttere og beholde kompetente arbeidstakere og styrke tjenestenes kvalitet innen disse yrkene, men at et lønnsloft for disse gruppene ikke kan gjennomføres med mindre kommunene fullt ut kompenseres for økte utgifter knyttet til lønnsloftet.

Disse medlemmer ønsker videre å styrke rådgivingstjenesten, men da for å gi skolerådgiverne kompetanse til å gi kvalifiserte, gode råd om yrkesvalg. Disse medlemmer mener for øvrig det ikke skal være noen politisk målsetting å definere hvorvidt mennesker skal velge «tradisjonelt» eller «utradisjonelt». Disse medlemmer fremholder at dette er spørsmål som krever individuelle valg hos hvert enkelt menneske, og fremmer derfor følgende alternativ til forslag 4:

«Stortinget ber regjeringen styrke rådgivningstjenesten både på ungdomsskole og i videregående skole.»

Komiteen vil bemerke at Norge har kommet langt når det gjelder likestilling, men arbeidsmarkedet er fortsatt sterkt kjønnsdelt. Kvinner og menn befinner seg i stor grad i hver sin sektor og i ulike bransjer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at kjønnssegregering er koblet sammen med prosesser som skaper ulikhet i lønn, status og utviklingsmuligheter i arbeidsmarkedet som sådant. Flertallet mener arbeidslivets kjønnssegregererte strukturer ikke bare uttrykker, men også bidrar, til å vedlikeholde seiglivede kulturelle forestillinger om hva som er «kvinnelig» og «mannlig».

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide konkrete tiltak for å stimulere til at flere tar utradisjonelle yrkesvalg for å redusere kjønnssegregeringen i arbeidslivet.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at et svært kjønnsdelt arbeidsmarked er en viktig årsak til at kvinner samlet sett og i snitt tjener mindre enn menn, samtidig som kvinner ofte tar et stort ansvar for arbeidet som blir gjort i hjemmet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener tradisjonelt kvinnedominerte yrker trenger et lønnsløft.

Disse medlemmer viser til forslag som Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har fremmet om dette.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti vil innføre en likelønnsrett, samt kreve en tidsplan for partene i arbeidslivet for å rette opp lønnsdiskrimineringen mellom kvinner og menn, slik at lønnsforskjeller mellom disse reduseres.

2.2 Likestilling i akademien

Komiteen viser til at forslagsstillerne mener det er behov for et bredt spekter av tiltak for å øke kjønnsbalansen i akademien.

Komiteen viser til at i forslag 1 tar forslagsstillerne til orde for å innføre en ordning med nedskrivning av studielån for menn som tar utdanning innen omsorg og har arbeidet fem år innenfor omsorgssektoren. Komiteen vil vise til statsrådets vurdering av forslaget, hvor det bl.a. påpekes at mange utdannings- og yrkesgrupper vil kunne hevde å ha gode grunner for at nettopp de skal omfattes av en ettergivelsesordning, at det er et grunnleggende prinsipp at utdanningsstøtten i hovedsak er lik for alle, slik at det er mulig for studentene å velge fritt hvilken utdanning de skal ta, og at for mange særordninger for enkelte grupper innenfor støtteordningen vil kunne uthule dette prinsippet og bidra til at det frie utdanningsvalget svekkes.

Komiteen viser til at i forslag 2 ber forslagsstillerne regjeringen å snarlig legge fram en sak som inneholder konkrete tiltak for å øke kjønnsbalansen i akademien. Komiteen vil fremheve at regjeringen allerede har flere operative tiltak for å bedre kjønnsbalansen i forskningssystemet. Komiteen er enig i at arbeidet for å bedre kjønnsbalansen i forskningssystemet må videreføres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å legge frem en egen sak med konkrete tiltak for å øke kjønnsbalansen i akademien.»

Komiteen mener mangfold blant vitenskapelig ansatte er viktig både fordi det betyr noe for hvilke rollemodeller studenter har og fordi det påvirker hvem som styrer kunnskapsutviklingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at i rekruttering og ansettelse av vitenskapelig ansatte må det være en bevissthet omkring kjønnsbalanse, og det må kunne brukes tiltak som motarbeider store skjevheter.

Komiteen mener en både må se på hvilke tiltak som kan gjøres innenfor akademien og hvilke velferdsordninger som skal til for å legge bedre til rette for å kombinere karriere med omsorgsansvar.

Komiteen mener antallet midlertidige stillinger i akademien må ned for å gjøre det mer attraktivt for kvinner å velge dette som karrierevei. Komiteen viser til at mange kvinner tradisjonelt velger trygge karriereveier.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er påvist at en ved å øremerke en andel stillinger for kvinner også vil få flere kvinnelige søkere. Derfor er det viktig med tydelige stillingsutlysninger.

Komiteen mener en må ha klare planer for likestillingsarbeidet, hvor man setter opp måltall og innrapporterer resultater. Det er en utfordring at institusjonene ofte har gode likestillingsstrategier, men at det ofte mangler på gjennomføringen og oppfølgingen av disse.

2.3 Offentlig og privat sektor

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at forslagsstillerne mener det vil være et viktig kjønnslikestillingstiltak at arbeidsgivere i det private slipper å betale den arbeidsgiverfinansierte delen av sykepenger i graviditetsperioden, og videre å gi selvstendig næringsdrivende de samme sosiale rettigheter som fast ansatte med hensyn til omsorgspenger og sykepenger.

Komiteen viser til at forslagsstillerne i forslag 5 ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av rettighetene til selvstendig næringsdrivende og fremme forslag om forbedringer når det gjelder rettigheter knyttet til sykdom, omsorg for egne barn, pleie- og opplæringspenger og pensjon. Komiteen viser til statsrådets vurdering, hvor det bl.a. påpekes at lavere kompensasjonsgrad for pleiepenger og opplæringspenger, og senere utbetaling av sykepenger, har sammenheng med at summen av trygdeavgift og arbeidsgiveravgift på lønnsinntekt er klart høyere enn trygdeavgiften på personlig næringsinntekt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil påpeke at kvinnelig entreprenørskap er

en berikelse for norsk næringsliv, og at det derfor er viktig at det offentlige utformer velferdsordninger på en slik måte at kvinner som ønsker å starte egen virksomhet som selvstendig næringsdrivende, ikke rammes urimelig. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av rettighetene til selvstendig næringsdrivende, vurdere om rettigheter for selvstendig næringsdrivende knyttet til sykdom, omsorg for egne barn, pleie- og opplæringspenger og pensjon ivaretar ønsket om økt kvinnelig entreprenørskap i privat næringsliv, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Komiteen viser til forslag 7, hvor forslagsstillerne ber regjeringen fremme forslag om å frita arbeidsgiver fra ansvaret for sykepenger i arbeidsgiverperioden for kvinner ved svangerskap. Komiteen viser til at statsråden i sin vurdering av forslaget påpeker at det allerede er etablert en ordning med fritak fra arbeidsgivers ansvar for sykepenger i arbeidsperioden ved svangerskapsrelatert sykefravær.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, vil videre vise til Statistisk sentralbyrås (SSB) studie «Sick leave before, during and after pregnancy», som dokumenterer at sykefraværet for sysselsatte gravide som fikk sitt første barn økte med 50 pst. fra 16 til 24 pst. i perioden 1995–2007. Studien finner ikke holdepunkter for at det er høyere gjennomsnittsalder for førstegangsfødende eller økt sannsynlighet for tvillingfødsel som kan forklare fraværsøkningen, men viser tvert imot at det først og fremst er blant de yngre førstegangsfødende at sykefraværet øker mest. Flertallet mener at den foreslåtte ordningen ytterligere kan bidra til å legitimere en slik utvikling, og finner på denne bakgrunn ikke å kunne støtte forslaget.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre vil peke på helse- og omsorgssektoren som et viktig satsingsområde i et likestillingsperspektiv. SSBs arbeidskraftundersøkelse fra 2009 viser at kvinneandelen innen helse- og sosialtjenester er hele 83 pst. Den samme undersøkelsen viser at over en tredel av sysselsatte kvinner jobber i denne sektoren.

Disse medlemmer vil samtidig påpeke misforholdet mellom andelen mindre foretak innen helse- og omsorgssektoren og de ønsker og planer potensielle kvinnelige gründere har. Ifølge en undersøkelse fra Perduco i 2012 har 18 pst. eller 33 000 av 190 000 kvinner som ønsker å starte for seg selv planer om å etablere seg innenfor helse- og omsorgssektoren. Tall

fra undersøkelsen viser samtidig at de kvinnene som vil satse på helse og omsorgssektoren tar hensyn til hva som vil bli etterspurt i markedet, hvilke behov som er udekket eller latente. Samtidig viser tall fra SSB at Norge pr 1. januar 2013 hadde over 513 000 foretak, av disse var kun 48 023 registrert innenfor helse- og omsorgssektoren. Disse medlemmer vil påpeke at når man ser på etablering av egne foretak i sin helhet, blir foretak i all hovedsak etablert innenfor næringer etablereren har sin erfaring og kompetanse fra.

Disse medlemmer ser det som en viktig oppgave å tilrettelegge for kompetente kvinner som ønsker å starte egne bedrifter innen helse- og omsorgssektoren. Disse medlemmer mener dette vil bidra til et bedre og bredere tilbud, det vil kunne bidra til å gi kvinnene i sektoren et mer konkurransedyktig lønnsnivå, og det vil gi flere muligheter for de ansatte i denne sektoren. Disse medlemmer vil i denne sammenheng påpeke betydningen av at regjeringen åpner for økt innkjøp av private tjenester, og slipper private omsorgskrefter til, slik at det åpner seg et større tilgjengelig marked. Disse medlemmer vil her også påpeke hvilken positiv betydning et sterkere næringsfokus på forskningen innenfor helse- og omsorgssektoren kan ha for kvinnelig innovasjon innen tjenesteutvikling. Disse medlemmer mener kommersialisering av forskningsresultater er et viktig virkemiddel for å sikre et innovativt og fremtidsrettet næringsliv, og ønsker en langt mer målrettet satsing på kommersialisering av forskningsresultater. Det innebærer å legge til rette for bedre vilkår for næringslivet ved å for eksempel styrke Skattefunn-ordningen. Samtidig er det viktig å etablere insentiver for at universitets- og høyskolesektoren i større grad enn i dag skal jobber målrettet med kommersialisering av forskningsresultater. Disse medlemmer mener det også bør etableres et bedre virkemiddelapparat, slik at flere kvinner som ønsker det får hjelp til å etablere egen bedrift innen helse og omsorgssektoren. Disse medlemmer viser til at for eksempel etablererprogrammer kan hjelpe gründere med å få sin idé vurdert og til å komme i gang. Gjennom et etablererprogram kan det ytes bistand til de grunnleggende skritt i etableringen av en egen bedrift, slik som salg, markedsføring, økonomi, skatt og jus. Disse medlemmer viser til at det å få slik bistand kan bøte på manglende erfaring med å drive egen bedrift, noe som i praksis kan stå i veien for nyetableringer.

Komiteens medlemmer fra Høyre fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen arbeide for å få sterkere næringsfokus på forskningen innen helse og

omsorg i kombinasjon med et etablererprogram for kvinner i sektoren.»

2.4 Deltidsarbeid

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at forslagsstillerne mener en mer fleksibel arbeidsmiljølov vil gjøre det lettere for småbarnsfamilier å kombinere arbeid og familieliv.

Disse medlemmer viser til at i forslag 6 ber forslagsstillerne regjeringen fremme forslag om endring i arbeidsmiljøloven for å åpne for mer fleksible arbeidstidsordninger, slik at arbeidstakerne kan få mer innflytelse over sin arbeidssituasjon, både med hensyn til lengde og sted.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener det er et mål å redusere ufrivillig deltid, da dette er en form for arbeidsledighet. Flertallet viser til Prop. 83 L (2012–2013) og Innst. 348 L (2012–2013) om å lovfeste at deltidsansatte arbeidstakere har krav på stillingsprosent som tilsvarer deres faktiske arbeidstid. Målet med lovfesting er å sikre en enklere prosess for å fremme et slikt krav. Deltidsansatte skal ha lovfestet rett til stilling tilsvarende deres faktiske arbeidstid. Flertallet støtter en rett til stillingsstørrelse tilsvarende gjennomsnittlig jevnlig arbeidstid i en beregningsperiode på 12 måneder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre deler forslagsstillerens syn om at det fremdeles er slik at det særlig for kvinner er viktig å selv kunne velge hvordan de innretter arbeidstiden sin til det beste for familien. Disse medlemmer vil påpeke at mer fleksible turnusordninger og åpning for mer intensive arbeidsperioder mot lengre friperioder, ikke bare vil gjøre det lettere for kvinner å kunne kombinere fulltidsarbeid med omsorg for barn, men at dette både vil gjøre det lettere for aleneforsørgere og skilte foreldre av begge kjønn med delt omsorg å kunne innrette arbeidsliv og privatliv til beste for barn og familieliv. Disse medlemmer vil påpeke at forslaget dermed også vil bidra positivt til å styrke menns mulighet til å bidra som omsorgspersoner, ved at det blir enklere å kombinere arbeid og omsorg for barn uavhengig av yrke og livssituasjon. Disse medlemmer vil videre vise til at det en rekke steder gjennomføres alternative turnusordninger, blant annet innenfor private barnevernsinstitusjoner, og i omsorgssektoren. Disse medlemmer vil peke på at disse ordningene har blitt godt mottatt både av brukere, pårørende og de ansatte selv, men at dagens regelverk krever at sentrale fagforeningsinstanser regelmessig skal god-

kjenne fornyelse av avtalene, selv om de er godkjent lokalt. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i arbeidsmiljøloven for å åpne for mer fleksible arbeidstidsordninger, slik at arbeidstakerne kan få mer innflytelse over sin arbeidssituasjon, både med hensyn til lengde og sted, og legge bedre til rette for arbeidstidsordninger som enklere lar seg forene med heltidsstillinger.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener bedre arbeidstidsordninger også er et viktig virkemiddel for å bedre kjønnslikestillingen. Disse medlemmer vil påpeke at det er først og fremst kvinner som arbeider ufrivillig deltid, og viser til informasjon som fremkommer i notatet «Forslag til endringer i arbeidsmiljøloven – Tiltak mot ufrivillig deltid» som regjeringen sendte på høring 13. desember 2012. Av tall fra arbeidskraftundersøkelsen for fjerde kvartal 2011 fremgår det at 47 000 av 62 000 undersysselsatte er kvinner (70 pst.). Tallene fra 3. kvartal 2012 viser at det var 48 000 kvinner blant de totalt 66 000 undersysselsatte, en andel på nesten 73 pst.

Disse medlemmer mener ufrivillig deltid er en form for arbeidsledighet, og at dette er et problem det må tas tak i også i likestillingsammenheng. I regjeringens høringsnotat fremkommer det at om lag 17 pst. av de deltidsansatte ønsker lengre ukentlig arbeidstid, andelen er høyest innenfor helse- og omsorgsyrker, og særlig blant dem som jobber skift- og turnusarbeid.

Disse medlemmer mener at det ikke er urimelig at ansatte som har jobbet deltid over lengre tid, på et tidspunkt får en rett til heltidsstilling, og viser i denne sammenheng til Fafø-rapporten «Undersysselsetting og ufrivillig deltid. Varighet og veien videre», som viser at kvinner i større grad blir værende i undersysselsetting/ufrivillig deltid enn menn. Det samme gjelder en noe større andel innenfor helse- og sosialsektoren enn andre næringer, og blant dem som arbeider skift/turnus sett i forhold til andre arbeidstidsordninger. Disse medlemmer vil imidlertid påpeke at forslag om rett til heltidsstilling, slik regjeringen har utformet det i Prop. 83 L (2012–2013), kan innebære en betydelig grad av ubekvem arbeidstid for den ansatte, fordi midlertidige stillinger stort sett brukes nettopp for å tette hull i turnusen. En utilsiktet virkning av forslaget kan derfor bli at mange ansatte bindes til faste stillinger med ubekvem arbeidstid over flere år, i stedet for at de etter hvert kan komme over i en vanlig, fast stilling med tilsvarende arbeidstid, som flertallet. Disse medlemmer

mener en kombinasjon av lengre tid før kravet om fast stilling kan fremmes, men samtidig en klarere rett til den samme arbeidstiden som flertallet når den faste stillingen først er innfridd, vil gi bedre arbeidsbetingelser for den enkelte arbeidstager.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om rett til å kreve fast stilling tilsvarende reell arbeidstid.»

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å gi Arbeidstilsynet generell adgang til å gi dispensasjon fra arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser, bl.a. for å redusere behovet for deltid.»

Disse medlemmer vil påpeke at typiske kvinnedominerende yrker som i barnehage- og pleie- og omsorgssektoren kjennetegnes av en stor andel ufaglærte. Disse medlemmer vil i denne sammenheng fremheve betydningen en økt satsing på etter- og videreutdanning har for å bidra til å styrke kvinners stilling på arbeidsmarkedet. Det gjelder både bedre lønnsutvikling og deltagelse i et fagmiljø.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for et kompetanseløft for de kvinnedominerende yrkene som i barnehage- og pleie- og omsorgssektoren.»

Komiteen viser til at en stor andel av dem som ufrivillig er henvist til deltidsarbeid, er kvinner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at disse partier vil begrense ufrivillig deltid, blant annet gjennom streng tolkning av unntaksregelen. Unntaksregelen innebærer at økt stilling kan nektes dersom dette vil medføre vesentlig ulempe for virksomheten.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er behov for grundig gjennomgang av regelverket for dette.

Komiteen vil i denne sammenheng peke på at det er en myte at det er småbarnsmødre som i størst grad jobber deltid. Komiteen viser til at tall fra

Statistisk sentralbyrå viser at kvinner med små barn i dag jobber betydelig mer enn andre kvinner. Noe over en tredjedel av småbarnsmødre jobber deltid, og andelen synker. Komiteen mener det er en viktig rettighet å kunne jobbe deltid en periode med store omsorgsoppgaver dersom det gjør hverdagen enklere.

Komiteen er enig i at et mer fleksibelt arbeidsliv kan bidra til å styrke likestilling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det er ikke nødvendigvis slik at det er endringer i arbeidsmiljøloven som skal til for å sikre og skape denne fleksibiliteten. Flertallet viser til at det tvert imot er mye av vernet og rettighetene i arbeidsmiljøloven som er veldig viktige for småbarnsforeldre. Arbeidsmiljøloven gir blant annet viktige rettigheter til permisjon, regulering av arbeidstid, rett til lønnet ammeferie, korttidsfravær og fleksibel arbeidstid. Flertallet viser til at fleksibilitet har mye med holdninger og erfaringer hos arbeidsgiver og i arbeidslivet generelt å gjøre, og det følger også som konsekvenser av viktige rettigheter for arbeidstakerne.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at vernet og rettighetene i arbeidsmiljøloven er svært viktige for småbarnsforeldre. Arbeidsmiljøloven gir blant annet viktige rettigheter til permisjon, regulering av arbeidstid, rett til lønnet ammeferie, korttidsfravær og fleksibel arbeidstid. Dette medlem viser til at fleksibilitet har mye med holdninger og erfaringer hos arbeidsgiver og i arbeidslivet generelt å gjøre, og det følger også som konsekvenser av viktige rettigheter for arbeidstakerne.

Komiteen vil vise til at det for småbarnsforeldre som ønsker å arbeide fulltid, er avgjørende at arbeidsgiver legger til rette for fleksibilitet på arbeidsplassen. Det er enklere for både kvinner og menn å velge arbeid utenfor hjemmet, og det er enklere å få til å jobbe fulltid, dersom man ønsker det, når arbeidsgiver er fleksibel og legger godt til rette. Det er nettopp fleksibilitet og gode ordninger og rettigheter som gjør det mulig for småbarnsforeldre å delta i arbeidslivet. Komiteen viser til at et mer fleksibelt arbeidsliv kan bidra til å styrke familien. Et fleksibelt arbeidsliv med god tilrettelegging og fleksibilitet fra arbeidsgiver er helt avgjørende for at foreldre skal kunne kombinere arbeidsliv og familieliv. For at småbarnsforeldre, både kvinner og menn, skal kunne delta i arbeidslivet, må arbeidslivet være fleksibelt og tilpasset familielivet. Komiteen viser til at det er behov for holdningsendrende arbeid, og det er viktig at rettighetene i folketrykkeloven, arbeidsmiljølo-

ven og likestillingsloven som på ulike måter sikrer retten til å tilpasse arbeid og familieliv, faktisk er kjent og brukes i alle bransjer.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil videre påpeke at det er viktig at myndighetene legger til rette for gode ordninger som er tilpasset de utfordringene som dagens familier står overfor. Teknologi som gir økt mulighet for fleksibilitet må anvendes. Det bør også vurderes om moderate oppmykninger av arbeidsmiljølovens bestemmelser om gjennomsnittsberegning av arbeidstid og uttak av overtid kan sikre større fleksibilitet for familier. Disse medlemmer mener det bør gis større mulighet til å avtale lokalt ordninger som passer den enkelte arbeidsplass og arbeidstaker, og at arbeidstaker og arbeidsgiver kan ta i bruk alternative turnusordninger med godkjenning fra Arbeidstilsynet. Disse medlemmer mener videre grensen for hva arbeidsmiljøloven definerer som nattarbeid bør forskyves noe, for å gi økt fleksibilitet og rom for at arbeidstakere og arbeidsgivere kan avtale en mer hensiktsmessig organisering av arbeidsdagen. En slik endring åpner for eksempel for at småbarnsforeldre kan få mer tid med barna sine hjemme før de skal legge seg, og i stedet jobbe en time hjemmefra på kveldstid.

Disse medlemmer vil understreke at arbeidslivet skal tilpasse seg familielivet, og ikke omvendt. Et godt samfunn bygger på familiens og barnas premisser.

2.5 Likestilt foreldreskap

Komiteen viser til at forslagsstillerne mener det er behov for økt fleksibilitet i foreldrepermisjonen, og at det er viktig at far gis en selvstendig rett til foreldrepenger. Forslagsstillerne påpeker videre betydningen av at lovverket for barnefordeling er nøytralt med hensyn til hvor barnet skal bo ved samlivsbrudd, og mener at bestemmelser i barneloven i praksis diskriminerer menn som fedre, blant annet når det gjelder offentlige ytelser.

Komiteen viser til at i forslag 8 ber forslagsstillerne regjeringen fremme forslag om å tredele foreldrepermisjonen og gjøre ordningen mer fleksibel når det gjelder uttak av stønadsdager mellom foreldrene og utover tre år. Komiteen viser her til Innst. 258 L (2011–2012) i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 64 L (2011–2012). Det er nå vedtatt en tredeling av foreldrepengeperioden hvor mødre- og fedrekvoten er like lange. Komiteen viser også til Innst. 279 L (2012–2013), jf. Stortingets behandling av Prop. 79 L (2012–2013) om en utvidelse av foreldrepengeperioden med tilhørende utvidelse av henholdsvis fedre- og mødrekvoten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil vise til Prop. 64 L (2011–2012) og Innst. 258 L (2011–2012) hvor det ble vedtatt å tredele foreldrepermisjonen med egen fedrekvote og egen mødrekvote, hvor begge var like lange. Ved en utvidelse av fedrekvotene til 14 uker, kommer det som en naturlig konsekvens av det tidligere lovvedtaket at også mødrekvoten utvides til 14 uker. Flertallet vil samtidig understreke at ved innføring av en tredeling av foreldrepermisjonen fra 1. juli 2013 vil det bli tydeligere at foreldrepengene tilhører begge foreldrene, og at de aktivt må ta stilling til hvordan de vil fordele fellesdelen av stønadsperioden mellom seg. Flertallet er av den overbevisning at dette vil føre til en mer likestilt deling av foreldrepengene og dermed et mer likestilt foreldreskap.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre vil vise til det prinsipielt uheldige i at Stortinget nå har vedtatt at en omsorgsordning for barnets første leveår skal brukes for å bedre kjønnslikestillingen, til tross for at regjeringen i Prop. 88 L (2012–2013) fastslår at kjønnslikestillingslovens bestemmelser om likestilling i familien ikke skal håndheves. Disse medlemmer vil i denne sammenheng bemerke at foreldrepengeperioden først og fremst skal gi familien mulighet til å yte god omsorg for barnet i den første perioden etter fødselen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil peke på at når Stortinget har innført en tredeling med lik kvote til hver av foreldrene på 14 uker, blir perioden som er til valgfri fordeling mellom foreldrene, på 18 uker ved 100 pst. dekning, og 28 uker ved 80 pst. dekning.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener regjeringen er i ferd med å gjøre den valgfrie delen av foreldrepermisjonen for liten og frykter for familiens fleksibilitet og videre oppslutning om fedrekvoten. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ønsker en foreldrepermisjon på 68 uker der 10 uker er forbeholdt hver av foreldrene, og der permisjonstid kan tas ut inntil barnet fyller 10 år.

Komiteen viser til at i forslag 9 ber forslagsstillerne regjeringen fremme forslag om å innføre reell likebehandling av mor og far i regelverket om foreldrepenger ved å gi far selvstendig rett til foreldrepenger, inkludert fedrekvoten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil vise til at det å gi mor og far lik rett til å ta ut foreldrepenge, vil i praksis si å oppheve kravet til mors aktivitet for at far skal kunne ta ut foreldrepenge som ikke er fedrekvote. I de tilfellene far er forhindret fra å ta ut foreldrepenge i dag, er mor allerede hjemme og kan ta seg av barnet. Når det foreligger et omsorgsbehov har far rett til å ta ut foreldrepenge på eget opptjeningsgrunnlag. Flertallet vil understreke at å oppheve aktivitetskravet kan ha konsekvenser for mors yrkesdeltakelse.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti deler forslagsstillernes ønske om å legge til rette for et mer likestilt foreldreskap, og mener at forutsetningen for å få dette til er at mor og far har like rettigheter og muligheter. Disse medlemmer vil fremheve at en god og fleksibel foreldrepermisjonsordning er viktig for å sikre at barna får en trygg og god start på livet, og påpeker at mor og far reelt må anerkjennes som likeverdige omsorgspersoner ved at foreldre gis mulighet til å dele hele permisjonstiden mellom seg. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om regelverket for foreldrepenge kan endres med sikte på å bedre fars reelle mulighet til å ta ut foreldrepermisjon, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre er enig med regjeringen i at foreldrene bør ha tilgang til en barnehageplass når de trenger det. Disse medlemmer vil påpeke at mange foreldre ikke får tilbud om barnehageplass på det tidspunkt de har behov for det. I de fleste familier er det fortsatt slik at det er kvinnen som velger å være hjemme med barnet, da det for mange ikke finnes andre alternative omsorgsløsninger. Dette er etter disse medlemmers oppfatning ikke god likestillingspolitikk. Kvinnene tar da ut ulønnet permisjon, taper pensjonsopptjening og kan også miste muligheten for faglig utvikling.

Disse medlemmer er overrasket over at regjeringen ikke er mer opptatt av vanskelighetene dette skaper for kvinner, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre barnehageopptaket mer fleksibelt og sikre en bedre overgang mellom foreldrepengeperioden og retten til barnehageplass slik at mange kvinner unngår å måtte ta ut ulønnet permisjon.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at likestilt foreldreskap handler om både rettigheter og ansvar. Dette medlem vil understreke at det er viktig å sikre at ansvar også fordeles likt mellom kjønnene, i særdeleshet når det gjelder ansvar for barn. Dette medlem mener at barneloven bør likestille menn og kvinner med hensyn til ansvaret for barn de setter til verden, og viser i denne sammenheng til Dokument 8:41 S (2011–2012), Innst. 259 S (2011–2012) Representantforslag om en pappastrategi for etablering av likeverdig foreldreskap. Dette medlem vil understreke at likestilt foreldreskap er riktig og viktig for likestillingen i seg selv, men det er først og fremst viktig for å styrke samfunnets byggverk rundt hvert enkelt barn. Et likestilt ansvar for barn er viktig for å sikre flest mulig barn en trygg oppvekst. Dette medlem mener det er viktig at myndighetene gir et tydelig signal til norske menn om at vi har de samme forventninger til menn som til kvinner med hensyn til ansvaret for barn.

2.6 Vold i nære relasjoner

Komiteen viser til forslagsstillernes bekymring over økonomien ved flere krisesentre, og forslagene om å øke kunnskap om og tiltak mot seksualisert vold og vold i nære relasjoner.

Komiteen vil i denne sammenhengen påpeke viktigheten av at kommunene oppfyller kravene i krisesenterlova.

Komiteen viser til at i forslag 11 bes regjeringen etablere Politiets sentrale enhet mot seksualisert vold (SEPOL), og i forslag 12 bes regjeringen etablere egne grupper som arbeider med seksualisert vold og seksuelle overgrepssaker i alle politidistrikt.

Komiteen viser til at Kripos i dag jobber for å bekjempe seksuelle overgrep mot barn på Internett, og at det allerede er etablert en egen etterforskningsgruppe for voldtekt ved Kripos.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen ikke har ønsket å opprette et SEPOL, fordi vi har Kripos som ivaretar disse oppgavene. De har derfor fått tilført ressurser for å intensivere arbeidet. Dette fordi det er fornuftig å samle mest mulig kompetanse på ett sted. Dette vil gi mer robuste etterforskningsmiljøer og gi de ulike fagmiljøene bedre muligheter for utstrakt erfaringsutveksling. Flertallet viser til at det allerede er etablert egne grupper som arbeider med seksualisert vold og seksuelle overgrepssaker i det enkelte politidistrikt, og vil bl.a. vise til erfaringene med spesialisering av kompetansen i bekjempelsen av hatvold i Sverige.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil påpeke at det vil være fornuftig å samle mest mulig kompetanse på ett sted. Dette vil gi mer robuste etterforskningsmiljøer og gi de ulike fagmiljøene bedre muligheter for utstrakt erfaringsutveksling. Disse medlemmer støtter forslaget om at det etableres egne grupper som arbeider med seksualisert vold og seksuelle overgrepssaker i det enkelte politidistrikt, og vil bl.a. vise til erfaringene med spesialisering av kompetansen i bekjempelsen av hatvold i Sverige.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan arbeidet mot seksualisert vold og seksuelle overgrep best kan organiseres, herunder opprettelsen av egne grupper som arbeider med seksualisert vold og seksuelle overgrepssaker i det enkelte politidistrikt.»

Komiteen viser til at i forslag 14 bes regjeringen sørge for at familievoldskoordinatorer i politidistriktene ikke brukes til andre oppgaver enn arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre vil påpeke at vurderingen av hvilke arbeidsoppgaver som er hensiktsmessig og effektiv for den enkelte familievoldskordinator, avhenger av arbeidsmengden for vold i nære relasjoner i det enkelte politidistrikt. Disse medlemmer vil påpeke betydningen av at familievoldskoordinatorer i politidistriktene først ivaretar oppgavene opp i mot vold i nære relasjoner, men at de må kunne utføre andre tilleggsoppgaver dersom dette ikke går ut over primæroppgaven i stillingen.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener etableringen av familievoldskoordinatorer i alle politidistrikt er svært viktige tiltak. Disse medlemmer mener koordinatorer bør ha kun familievoldssaker som arbeidsfelt og eneste arbeidsoppgave.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at familievoldskoordinatorer i politidistriktene ikke brukes til andre oppgaver enn arbeidet mot vold i nære relasjoner.»

Komiteen viser til at i forslag 13 bes regjeringen styrke den forebyggende innsatsen for å redusere omfanget av vold og seksualisert vold, bl.a. gjennom

bedre utdanning av helsesøstre og en styrking av skolehelsetjenesten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen vil styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Innenfor veksten i kommunerammen for 2014 legges det til grunn at 180 mill. kroner går til styrking av tjenestene.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil påpeke betydningen av at skolehelsetjenesten styrkes, slik at den er tilgjengelig for elever som har behov for hjelp, og at helsestasjoner og skolehelsetjeneste bør styrkes slik at de har nødvendig kompetanse for å fange opp familier i krise.

Komiteen vil her vise til det gode arbeidet i Akershus fylkeskommune, som har finansiert en satsing på helsesøstertjeneste ved alle videregående skoler i fylket, i samarbeid med kommunene.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke den forebyggende innsatsen for å redusere omfanget av vold og seksualisert vold, ved å styrke skolehelsetjenesten og helsesøstertjenesten slik at de har nødvendig kompetanse for å fange opp familier i krise.»

Komiteen viser til at i forslag 15 bes regjeringen styrke forskningsinnsatsen rundt omfanget og konsekvensene av seksualisert vold. Komiteen vil i denne sammenheng vise til rapporten «Forebygging av fysiske og seksuelle overgrep mot barn» utgitt av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress i 2010. Rapporten viser til at evalueringen av forebyggende tiltak på samfunnsnivå er mangelfull, at det er behov for mer forskning på effekten av programmer som kan bidra til å redusere forekomsten av fysiske overgrep, at det er behov for å utvide fokus for forebygging av seksuelle overgrep mot barn til også å prøve ut tiltak rettet mot foreldrene, profesjonelle (lærere, helsearbeidere og forskere/klinikere) og befolkningen generelt, og at det er stort behov for å koordinere det forebyggende arbeidet som blir iverksatt og for systematisk å evaluere utfallet og langtidseffekten av disse tiltakene. Komiteen er på denne bakgrunn glad for at regjeringen i 2013 skal komme i gang med å kartlegge omfanget av vold i nære relasjoner, og vil påpeke at kunnskapen om be-

hovet for bedre forebyggende tiltak ble lagt frem allerede i 2010.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Stortinget nylig har behandlet en stortingsmelding om vold i nære relasjoner. Disse medlemmer viser til at vold i nære relasjoner er et av Norges største helse- og samfunnsproblemer. Disse medlemmer vil understreke at alle har rett til et liv uten vold. Kvinner har rett til et samliv fritt for vold og trusler. Barn skal sikres en oppvekst uten overgrep og frykt. Frihet fra vold er en grunnleggende forutsetning for vekst og livsutfoldelse, for å kunne leve et godt liv. Disse medlemmer mener myndighetene må bidra til at det utvikles kompetanse, kurs og studier med fokus på vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen vil opprette et eget forskningsprogram om vold i nære relasjoner.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke forskningsinnsatsen rundt omfanget og konsekvensene av seksualisert vold.»

Komiteen viser til at i forslag 16 bes regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre ordningen med at staten bidrar med 80 pst. av kostnadene for hvert enkelt kritesenter som opprettes i kommunene. Komiteen vil uttrykke bekymring over omfanget av saker om vold i nære relasjoner og omsorgssvikt, og vil påpeke at kritesentrene er sentrale i arbeidet for å forebygge vold i nære relasjoner. Komiteen vil vise til at kritesenterloven tydeliggjorde det offentliges ansvar for å sørge for at personer som er utsatt for vold i nære relasjoner, får vern, hjelp og oppfølging, og mener det var nødvendig at det kommunale kritesentertilbudet ble lovfestet for å sikre utsatte bedre hjelp. Komiteen har merket seg at flere kritesentre har meldt om problemer etter at innlemmingen av kritesentertilskuddet i rammen til kommunene skjedde så vidt raskt etter at de nye oppgavene ble pålagt kritesentrene i Ot.prp. nr. 96 (2008–2009). Komiteen viser til at kommunenes implementering av kritesenterloven er under evaluering, og vil nå avvente denne evalueringen.

Komiteen viser til at i forslag 17 bes regjeringen fremme sak om å styrke familievernet. Komite-

teen vil her vise til sin behandling av representantforslag om å styrke familievernet, Dokument 8:137 S (2011–2012), hvor statsråden bekrefter at hun er kjent med Riksrevisjonens funn som dokumenterer at familievernstjenestens kapasitet er redusert fra 2004–2011.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at familievernet styrkes i årene fremover.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkepartis representanter nylig har fremmet forslag om en opptrappingsplan for familievernet, jf. Innst. 179 S (2012–2013), jf. Dokument 8:137 S (2011–2012) Representantforslag om styrking av familievernet. Kristelig Folkeparti fremmet i den sammenheng følgende forslag: «Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en opptrappingsplan for familievernet». Forslaget fikk under voteringen kun støtte fra Kristelig Folkepartis representanter. Dette medlem viser for øvrig til at Kristelig Folkeparti i alternative statsbudsjetter foreslår kraftige økninger i bevilgningene til familievernet.

Komiteen vil påpeke at manglende kjønnsliketilling er en viktig årsak til mye av den volden som utøves mot kvinner. Vold, misbruk og utnyttelse av kvinner er brudd på kvinners grunnleggende menneskerettigheter. Komiteen vil her vise til voldsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå. Mens kvinner utgjør 40 pst. av ofrene for anmeldte lovbrudd i 2011, er andelen kvinner blant ofrene for mishandling i familieforhold høy, med 73 pst. Blant ofrene for seksualforbrytelser er andelen kvinner enda høyere, med 87 pst. Komiteen vil her påpeke at omfanget av vold i nære relasjoner har store mørketall. Det svenske Brottsförebyggande rådet (BRÅ) regner med at kun 25 pst. av vold som kvinner utsettes for av nærstående, anmeldes (BRÅ 2009), norske levekårsundersøkelser tyder på tilsvarende anmeldeshyppighet i Norge. Komiteen vil her fremheve betydningen av at større åpenhet rundt vold i nære relasjoner kan bidra positivt til å redusere mørketallene, og viser til Meld. St. 15 (2012–2013) hvor det fremkommer at antallet registrerte familievoldssaker på landsbasis nesten er fordoblet mellom 2005 og 2011.

Komiteen vil fremheve arbeidet mot vold i nære relasjoner, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse som vesentlig for å hjelpe kvinner utsatt for vold. Komiteen vil også påpeke viktigheten av bekjem-

pelse av kjønnslemlestelse. Kjønnslemlestelse er et grovt tillitsbrudd som særlig unge jenter og kvinner blir utsatt for, dette bør etter komiteens oppfatning være et viktig fokusområde for bekjempelse av vold i nære relasjoner.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil etterlyse en bedre koordinering av det samlede arbeidet med regjeringens ulike handlingsplaner mot tvangsekteskap, vold i nære relasjoner, kjønnslemlestelse og menneskehandel. Samtidig mener disse medlemmer at arbeidet med en nasjonal offeromsorg for å hjelpe voldsofre til et bedre liv er et avgjørende tiltak. Disse medlemmer mener samfunnet må sørge for bedre støtte og hjelp til voldsofre. I tillegg til at voldsutøvelsen gir uforholdsmessige psykiske og fysiske belastninger det er vanskelig for den enkelte å takle, viser studier at brukere av kresesentrene ofte mangler tilknytning til arbeidslivet og har et manglende eller lite støttende sosialt nettverk. En nasjonal offeromsorg med en helhetlig offentlig tankegang for oppfølging hjelp og støtte til ofre for voldskriminalitet, vil følgelig spille en særlig viktig rolle for familievoldsofre, både for å tilby hjelp og for å bistå med å gi offeret oversikt over sine rettigheter.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen (umiddelbart) sørge for at det etableres en egen nasjonal offeromsorg.»

«Stortinget ber regjeringen sikre bedre kompetanse og evne i det samlede offentlige hjelpeapparat til å avdekke menneskehandel, seksualisert vold og vold i nære relasjoner langt bedre enn i dag.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for en langt bedre koordinering av det samlede tverrdepartementale arbeidet mot tvangsekteskap, vold i nære relasjoner og æresrelatert vold.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at varslede endringer i politidistriktsstrukturen bidrar til økt fokus på bekjempelse av seksualisert vold mot kvinner og økt bekjempelse av menneskehandel.»

Komiteen mener bekjempelsen av menneskehandel også er viktig i et kjønnslikestillingsperspektiv. Komiteen vil vise til rapporten «Global Report on Trafficking in Persons 2012» fra FNs kontor for narkotika og kriminalitet (UNODC). Rapporten avdekker at kvinner og jenter til sammen utgjør rundt 75 pst. av ofre for menneskehandel, mens voksne kvinner utgjør 55–60 pst. av ofre. Komiteen vil

fremheve at disse ofrene ofte er kvinner i en sårbar situasjon som blir utsatt for vold og umenneskelig behandling. Effektiv bekjempelse av menneskehandel må bekjempe årsakene til kriminaliteten, komiteen mener derfor det bør vurderes om Norge kan gjennomføre tiltak i de landene hvor de utenlandske prostituerte kommer fra for å bekjempe menneskehandel. Komiteen har merket seg at norske myndigheter forsøker å tilpasse tiltakene som er igangsatt for å bekjempe menneskehandel og assistere dens ofre, og viser i denne sammenheng til handlingsplanen for menneskehandel og Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener imidlertid at det bør etableres en egen selvstendig og uavhengig nasjonal rapportør for menneskehandel. Mandatet må være klart definert, for eksempel basert på erfaringer fra Nederland og Finland. Disse medlemmer viser til at en slik uavhengig rapportør i langt større grad vil kunne ha en reell pådriverrolle ved at dennes rapporter og anbefalinger til tiltak behandles i de enkelte lands parlament. Rapportene bør være basert på grundige gjennomganger av for eksempel rettspraksis, erfaringer knyttet til hjelpeapparatet, kursing av nøkkelpersonell mv. Slik sikres politisk forankring av målsetninger, tiltak og økonomiske prioriteringer. Etter disse medlemmers oppfatning vil etablering av en nasjonal rapportør for menneskehandel bidra til målbare og forpliktende tiltak for bedre å kunne hjelpe ofre for og redusere omfanget av menneskehandel. Samtidig vil muligheten til å korrigere politiet og påtalemyndighetens arbeid mot menneskehandel, og muligheten til å ha et mer kritisk blikk på departementenes arbeid på feltet, bli styrket.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil her vise til Høyres forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2013, hvor det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til etablering av nasjonal rapportør for menneskehandel.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen igangsette arbeid med å etablere en egen nasjonal rapportør mot menneskehandel.»

2.7 Styrke likestillingsarbeidet blant minoritetskvinner

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har som mål at innvandrere og flyktninger raskest mulig skal bli i stand til å forsørge seg selv, og mener det er behov for forbedringer i integrerings-

politikken, særlig knyttet til språkopplæring og arbeid. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at dette arbeidet tilrettelegges slik at kvinner og menn får like muligheter til fullverdig deltakelse i det norske samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at innvandrere beriker både samfunnet og arbeidslivet gjennom den erfaring, kunnskap og arbeidsvilje de har, og gjennom de ideer de kan bidra med som følge av at de har en annen kulturell bakgrunn. Samtidig byr det flerkulturelle samfunnet på utfordringer som må løses for å kunne realisere hvert enkelt menneskes muligheter. Disse medlemmer vil her fremheve betydningen av at integreringsarbeidet innrettes slik at kvinner som innvandrer fra mindre likestilte samfunn får de samme mulighetene som menn.

Disse medlemmer mener derfor det er viktig å bruke den første fasen etter ankomst til Norge til økt språk- og samfunnsopplæring og inkludering i arbeidslivet, og mener det er viktig å legge til rette for at introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og flyktninger omfatter hele familien. Disse medlemmer vil fremheve at tiltakene for økt integrering også retter seg mot kvinner og barn.

Komiteens medlemmer fra Høyre ønsker å forsterke introduksjonsarbeidet, og viser til at Høyre i statsbudsjettet for 2013 blant annet foreslo å gi deltakere på introduksjonskurs med barn i barnehagealder, tilbud om gratis barnehageplass, utvidelse av tilbudet om språkkartlegging av alle 4-åringer og en styrking av integreringsarbeidet i frivillige organisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at et viktig virkemiddel for å sørge for at introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og flyktninger omfatter hele familien er å tilby gratis barnehage tilbud til denne gruppen. Dette under forutsetning av at både mor og far deltar i ordningen – eller er i arbeid eller utdanning.

Disse medlemmer vil også vise til betydningen av arbeidet på MiRA-senteret, et ressurscenter for innvandrer- og flyktningkvinner fra hele landet og en møteplass for engasjerte og samfunnsaktive kvinner og jenter med minoritetsbakgrunn, som bidrar både i integrerings- og likestillingsarbeidet. Arbeidet ved dette senteret bør utvides. Disse medlemmer mener tiltak av denne typen vil legge bedre til rette for integrering av kvinner og barn i det norske samfunnet. Flere frivillige organisasjoner driver viktig integreringsarbeid gjennom allerede etablerte institusjoner og tiltak. Røde Kors har tidligere måttet

avvise flere deltagere på sine arrangementer. Disse medlemmer mener slike frivillige tilbud må styrkes, og viser til at Høyre styrket denne posten i partiets alternative budsjett.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke språkopplæring og andre målrettede tiltak slik at flere kvinner med minoritetsbakgrunn kan delta i arbeidslivet.»

«Stortinget ber regjeringen styrke frivillige organisasjoner som særlig bidrar til integrering av innvandrer- og flyktningkvinner i det norske samfunnet.»

«Stortinget ber regjeringen styrke samfunnsinformasjon om Norge, særlig for personer som får opphold etter familiegjenforening.»

2.8 Utvikling

Komiteen er opptatt av å sikre reell kjønnslikestilling i Norge, men vil allikevel påpeke at kvinner og menn i Norge i stor grad er likestilte i forhold til kvinner og menn i mange andre land. Komiteen mener Norge som følge av dette har et særlig ansvar for å bidra positivt til å fremme likestilling i andre samfunn med vesentlig større likestillingsutfordringer enn det norske.

Komiteen vil her fremheve lik tilgang til skole, som er en forutsetning for å lære, som et svært viktig kjønnslikestillingstiltak. Komiteen vil påpeke at tilgang til utdanning på verdensbasis kanskje har enda større ringvirkninger for jenter enn det har for noen annen gruppe. Det er fortsatt slik at flere jenter enn gutter holdes borte fra skolegang. For de jentene som får tilgang til skolegang og utdanning, ser man at det i mange land bidrar til at det utsetter alderen for når de giftes bort. I snitt utsettes alderen fra 14 år til 17 år, de får i gjennomsnitt færre barn, og det å utsette tidspunktet for første fødsel bidrar til å redusere både mødre- og barnedødelighet. Komiteen viser videre til kunnskapen om at barn av utdannede mødre får mer næringsrik mat, og ikke minst at utdannede mødre og kvinner bidrar til utdanning for sine barn igjen. Komiteen mener det å sikre jenter og gutter lik tilgang til skole er en grunnleggende menneskerettighet som alle jenter må gis tilgang til. I tillegg oppnår man med dette mange andre bedringer i disse jentenes livssituasjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti vil her vise til at Bondevik II-regjeringen i perioden fra 2001 til 2005 doblet utdanningsbistanden, og har merket seg Norads tall fra april 2013, som viser at bevilgningen til grunnut-

danning i fattige land fra 2005 til 2012 har stått stille på 1 mrd. kroner. Andelen av norsk bistand som går til utdanning, har gått ned de siste årene, og er nå på kun 6 pst. I samme periode har den norske bistanden økt med i overkant av 9 mrd. kroner, og bevilgningene til klima- og miljøtiltak er femdoblet. Disse medlemmer mener utdanning må prioriteres høyere i utviklings- og bistandsarbeidet, og fremhever betydningen dette har for likestillingen av kvinner på verdensbasis.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen prioritere utdanning, særlig for jenter, sterkere i utviklingspolitikken.»

Komiteen vil i denne sammenheng også peke på FNs sikkerhetsråds resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet, som ble vedtatt 31. oktober 2000. Resolusjonen uttrykker bekymring for at kvinner er disproporsjonalt berørt av krig og konflikt. Komiteen finner det viktig å understreke den sentrale rollen kvinner har i å forhindre og løse konflikter og i å bygge fredsprosesser, som bekreftes i resolusjonen. Kvinner bør få en likeverdig rolle i prosessene for fredsbygging og fredsbevaring, og kvinners menneskerettigheter må beskyttes bedre under konflikter og som flyktninger i konfliktsituasjoner.

Komiteen er glad for at det i dag i større grad enn for ti år siden er fokus på kvinners rolle som ofre for krig og konflikt, og mye større fokus på seksualisert vold. Samtidig vil komiteen påpeke at kvinner fortsatt utsettes for grove overgrep og seksualisert vold i krigssoner, som f.eks. i Kongo og i Darfur, at borgerkrig og etniske konflikter i f.eks. Afghanistan og Irak i stor grad har gått ut over kvinner, og at kvinner er de første til å lide på steder der lov og orden bryter sammen.

Komiteen anerkjenner den viktige jobben flere norske regjeringer har gjort på dette feltet, men er samtidig opptatt av at det viktige arbeidet mot seksualisert vold i krigs- og konfliktsituasjoner, herunder oppfølging av sikkerhetsrådsresolusjon 1325, følges opp fremover.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet mot seksualisert vold i krigs- og konfliktsituasjoner, og særlig følge opp Sikkerhetsrådsresolusjon 1325.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere å legge frem en egen sak med konkrete tiltak for å øke kjønnsbalansen i akademia.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av rettighetene til selvstendig næringsdrivende, vurdere om rettigheter for selvstendig næringsdrivende knyttet til sykdom, omsorg for egne barn, pleie- og opplæringspenger og pensjon ivaretar ønsket om økt kvinnelig entreprenørskap i privat næringsliv, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om rett til å kreve fast stilling tilsvarende reell arbeidstid.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen vurdere om regelverket for foreldrepenger kan endres med sikte på å bedre fars reelle mulighet til å ta ut foreldrepermisjon, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan arbeidet mot seksualisert vold og seksuelle overgrep best kan organiseres, herunder opprettelsen av egne grupper som arbeider med seksualisert vold og seksuelle overgrepssaker i det enkelte politidistrikt.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen styrke den forebyggende innsatsen for å redusere omfanget av vold og seksualisert vold, ved å styrke skolehelsetjenesten og helsesøstertjenesten slik at de har nødvendig kompetanse for å fange opp familier i krise.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen styrke forskningsinnsatsen rundt omfanget og konsekvensene av seksualisert vold.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at familievern styrkes i årene fremover.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen (umiddelbart) sørge for at det etableres en egen nasjonal offeromsorg.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen sikre bedre kompetanse og evne i det samlede offentlige hjelpeapparat til å avdekke menneskehandel, seksualisert vold og vold i nære relasjoner langt bedre enn i dag.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen sørge for en langt bedre koordinering av det samlede tverrdepartementale arbeidet mot tvangsekteskap, vold i nære relasjoner og æresrelatert vold.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen sørge for at varslede endringer i politidistriktsstrukturen bidrar til økt fokus på bekjempelse av seksualisert vold mot kvinner og økt bekjempelse av menneskehandel.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen prioritere utdanning, særlig for jenter, sterkere i utviklingspolitikken.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet mot seksualisert vold i krigs- og konfliktsituasjoner, og særlig følge opp Sikkerhetsrådsresolusjon 1325.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:*Forslag 15*

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i arbeidsmiljøloven for å åpne for mer fleksible arbeidstidsordninger, slik at arbeidstakerne kan få mer innflytelse over sin arbeidssituasjon, både med hensyn til lengde og sted, og legge bedre til rette for arbeidstidsordninger som enklere lar seg forene med heltidsstillinger.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å gi Arbeidstilsynet generell adgang til å gi dispensasjon fra arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser, bl.a. for å redusere behovet for deltid.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen sørge for et kompetanseløft for de kvinnedominerte yrkene som i barnehage- og pleie- og omsorgssektoren.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen gjøre barnehageopptaket mer fleksibelt og sikre en bedre overgang mellom foreldrepengeperioden og retten til barnehageplass slik at mange kvinner unngår å måtte ta ut ulønnet permisjon.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:*Forslag 19*

Stortinget ber regjeringen sørge for at familievoldskoordinatorne i politidistriktene ikke brukes til andre oppgaver enn arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 20*

Stortinget ber regjeringen styrke rådgivningstjenesten både på ungdomsskole og i videregående skole.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:*Forslag 21*

Stortinget ber regjeringen styrke rådgivningstjenesten både på ungdomsskole og i videregående skole blant annet med sikte på at flere velger kjønnsutradisjonelle utdanninger og karrierer.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen utarbeide konkrete tiltak for å stimulere til at flere tar utradisjonelle yrkesvalg for å redusere kjønnssegregeringen i arbeidslivet.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen styrke språkopplæring og andre målrettede tiltak slik at flere kvinner med minoritetsbakgrunn kan delta i arbeidslivet.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen styrke frivillige organisasjoner som særlig bidrar til integrering av innvandrere og flyktningkvinner i det norske samfunnet.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringen styrke samfunnsinformasjon om Norge, særlig for personer som får opphold etter familiegjennforening.

Forslag fra Høyre:*Forslag 26*

Stortinget ber regjeringen arbeide for å få sterkere næringsfokus på forskningen innen helse og om-

sorg i kombinasjon med et etablererprogram for kvinner i sektoren.

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen igangsette arbeid med å etablere en egen nasjonal rapportør mot menneskehandel.

4. Merknader fra andre komiteer

Utkast til innstilling har blitt forelagt arbeids- og sosialkomiteen, justiskomiteen og kirke-, utdannings- og forskningskomiteen som i brev av 11. juni 2013 opplyser at de ikke har merknader til innstillingen, med unntak av Venstres medlem av kirke-, utdannings- og forskningskomiteen som i vedlegg til svarbrev har følgende merknader:

«Komiteens medlem fra Venstre viser til dokumentet, samt den foreliggende innstillingen. Dette medlem er tilfreds med at dokumentet har fått så vidt omfattende behandling i Stortingets familie- og kulturkomité, men vil likevel understreke at det er behov

for ytterligere tiltak for å fremme reell likestilling. På denne bakgrunn vil dette medlem i tilknytning til debatten fremme følgende forslag, slik de fremkommer i dokumentet: 1, 3, 5, 7-10 og 16. Dette medlem varsler samtidig støtte til forslagene 1-19 og 21-27 i innstillingen.»

5. Komiteens tilråding

Tilrådingen er fremmet av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen viser til representantforslaget og til sine merknader og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:69 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om tiltak som fremmer reell kjønnslikestilling i Norge – vedlegges protokollen.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 13. juni 2013

Gunn Karin Gjøl
leder

Linda C. Hofstad Helleland
ordfører

Vedlegg

**Brev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet v/statsråden
til familie- og kulturkomiteen, datert 14. mai 2013**

Svar på dokument 8:69 S (2012 - 2013) Representantforslag om tiltak som fremmer reell kjønnslikestilling i Norge

Jeg viser til brev fra familie- og kulturkomiteen av 16. april 2013 der komiteen i forbindelse med behandlingen av Dokument 8:69 S (2012 – 2013) Representantforslag om tiltak som fremmer reell kjønnslikestilling i Norge, ber om vurderinger knyttet til sytten forslag.

De konkrete forslagene som fremsettes av stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden omhandler politikk på følgende departements ansvarsområder: Kunnskapsdepartementet (KD), Arbeidsdepartementet (AD), Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD). BLD koordinerer arbeidet med representantforslaget.

Representantforslagene er delt opp i sytten konkrete forslag og forslagene besvares etter en tilsvarende inndeling.

Forslag 1:

Stortinget ber regjeringen arbeide for at flere menn velger omsorgsykker, ved blant annet å innføre en ordning med nedskrivning av studielån for menn som tar utdanning innen omsorg og har arbeidet fem år innenfor omsorgssektoren.

Kunnskapsministeren viser til at vi i dag har noen ordninger med ettergivelse av utdanningslån gjennom Statens lånekasse for utdanning. Det ettergis lån for:

- Låntakere som er bosatt i og utøver et yrke i Finnmark og utvalgte kommuner i andre fylker,
- yrkesaktive leger i utvalgte kommuner, og
- låntakere som har fullført visse lærerutdanninger med realfag, fremmedspråk eller samisk.

Det er distriktspolitiske hensyn bak ordningen med ettergivelse for yrkesaktive i Finnmark og andre utvalgte kommuner i Nord-Troms og for leger i andre utvalgte kommuner. Ettergivelsesordningene for visse lærerutdanninger er begrunnet med rekrutteringsformål og kan derfor på noen områder være sammenliknbar med representantene fra Venstre sitt forslag om ettergivelse for menn med utdanning innen omsorg.

Ordningene for visse lærerutdanninger er imidlertid såpass nye at vi ennå vet for lite om den effekten de kan ha hatt på rekruttering. De ble innført i 2009, og har hittil vært brukt i noe mindre grad enn opprinnelig forventet. Kunnskapsdepartementet vil ikke avvise at ettergivelse av utdanningslån kan være et virkemiddel for å rekruttere og beholde ansatte innenfor spesielle yrker, men effekten av dette som virkemiddel er usikker.

Det er mange utdannings- og yrkesgrupper som vil kunne hevde å ha gode grunner for at nettopp de skal omfattes av en ettergivelsesordning. Det er et grunnleggende prinsipp at utdanningsstøtten i hovedsak er lik for alle, slik at det er mulig for studentene å velge fritt hvilken utdanning de skal ta. For mange særordninger for enkelte grupper innenfor støtteordningen vil kunne uthule dette prinsippet, og bidra til at det frie utdanningsvalget svekkes.

Videre er Lånekassen et masseforvaltningsorgan med et standardisert regelverk og få skjønnsmessige vurderinger. Et stort volum av saker behandles maskinelt. Forvaltning av kompliserte ordninger som skal sikre spesielle formål må veies opp mot ønsket om en effektiv forvaltning av rettighetene til alle studenter og tilbakebetalere.

Forslagsstillerne tar til orde for en ordning der ettergivelse kun skal gis til menn innen omsorgsykker. Det er ingen ordninger innenfor dagens utdanningsstøtteregelverk som er forbeholdt kun ett av kjønnene. I tillegg reiser et slikt tiltak, som innebærer særbehandling av menn, problemstillinger knyttet til likestillingsloven (Lov om likestilling mellom kjønnene).

Forslag 2:

Stortinget ber regjeringen snarlig legge fram en sak som inneholder konkrete tiltak for å øke kjønnsbalansen i akademia.

Kunnskapsministeren viser til at regjeringen har mål om en jevn fordeling mellom kvinner og menn i toppstillinger i forskning. Regjeringen har i forskningsmeldingen uttalt at et første skritt er et minimum på 40/60 prosent fordeling mellom kvinner og menn. Innenfor noen fagfelt er balansen allerede ganske god, mens den innenfor andre områder er svært skjev. Regjeringen har i forskningsmeldingen bedt Komité for kjønnsbalanse i forskning om å komme med konkrete forslag til hvordan vi raskere kan

nærme oss målet om kjønnsbalanse i toppstillinger ved universiteter og høyskoler. Stortinget får anledning til å diskutere regjeringens likestillingspolitikk og forslag til tiltak når forskningsmeldingen behandles i Stortinget før sommeren.

Det er iverksatt en rekke tiltak for å fremme likestilling. Likestilling tas også opp i etatstyring av institusjonene. Regjeringen mener at de eksisterende tiltakene, sammen med det uttalte målet i forskningsmeldingen vil bidra til bedre kjønnsbalanse i akademia.

Vi har i dag følgende tiltak for å bedre kjønnsbalansen i forskningssystemet:

1. Komité for kjønnsbalanse i forskning (Kif)

Komiteen skal støtte opp om, og gi anbefalinger om tiltak som kan bidra til integrering av likestillingsarbeidet ved institusjonene i universitets- og høyskolesektoren og i forskningsinstituttsektoren.

2. Handlingsplaner og rapportering på likestilling

Kunnskapsdepartementet har pålagt alle statlige universiteter og høyskoler å ha handlingsplaner for likestilling.

3. Likestillingsprisen

Prisen, som er på 2 millioner kroner, og deles ut årlig til det UH-institusjon eller forskningsinstitutt som har de beste tiltakene for å bedre kjønnsbalansen ved institusjonen.

4. Incentivordningen for kvinner i vitenskapelige toppstillinger i MNT-fag

Dette er en prøveordning som varer ut 2013 der tilsetting av en kvinne i fast stilling som førsteamanuensis, førstelektor, dosent eller professor utløser inntil 300 000 kroner til institusjonen.

5. Forskningsrådets BALANSE-satsing

Dette er et program for å fremme kjønnsbalanse i faglige toppstillinger og forskningsledelse i forskningsrådets store satsinger.

Forslag 3:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om bevilgning av midler til utarbeidelse av studieplan for og opprettelse av plasser til en treårig profesjonsutdanning innen karriereveiledning.

Kunnskapsministeren viser til at karriereveiledning av god kvalitet i ungdomsskolen og videregående opplæring er viktig for at elevene skal gjøre riktige utdannings- og yrkesvalg. Det er ønskelig at rådgivere/karriereveiledere har formell kompetanse (studiepoeng) i rådgiving. Utdanningsdirektoratet har derfor utarbeidet anbefalte kompetansekriterier for rådgivere. Fagområdet Rådgiving inngår i Kunns-

skapsdepartementets strategi for etter- og videreutdanning "Kompetanse for kvalitet".

Regjeringen vil fortsatt satse på kompetanseheving av lærere/rådgivere innenfor de rammene som nå er lagt. De tiltakene som er satt i gang knyttet til rådgivere i skolen har på ganske kort tid gitt positiv effekt. Disse bør videreføres og videreutvikles.

Regjeringen vil derfor ikke fremme forslag om bevilgning av midler/studieplasser til å igangsette en helt ny, treårig utdanning nå. Ytterligere begrunnelse er gitt av Kunnskapsministeren i Dok.11 S (2011-2012).

Forslag 4:

Stortinget ber regjeringen styrke rådgivings-tjenesten både på ungdomsskole og i videregående skole blant annet med sikte på at flere velger kjønnsutradisjonelle utdanninger og karrierer.

Regjeringen vil bidra til kompetanseutvikling for rådgivere med vekt på kjønnsutradisjonelle utdannings- og yrkesvalg. For å styrke rådgivingen om kjønnsutradisjonelle utdanningsvalg har Utdanningsdirektoratet nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra fem høyskoler. Gruppen skal bidra til å:

- videreutvikle innhold og konsepter i eksisterende videreutdanninger for å fremme likestillings- og flerkulturelle perspektiver,
- (Videre-)utvikle ressurser, læremidler og materiell til bruk i eksisterende og evt. nye utdanninger (både etter- og videreutdanninger),
- forankre og spre resultater fra arbeidet til relevante personer/utdanninger/miljøer i UH, og
- vurdere eksisterende konsepter for etter- og videreutdanning i rådgiving for å kunne nå større deler av skolen enn kun rådgiverne.

Kunnskapsministeren viser i denne sammenheng til *Likestilling 2014 - regjeringens handlingsplan for likestilling mellom kjønnene*, med følgende tiltak:

- *Tiltak 26 Kompetanseheving blant lærere og rådgivere:* I løpet av handlingsplansperioden vil det bli vurdert å sette i gang et prosjekt for å sikre at rådgivere og lærere ved ungdomsskoler og videregående utdanning i større grad ivaretar et kjønns- og likestillingsperspektiv i sitt arbeid. Målet er å utjevne kjønnsforskjellene for gutter og jenter ved valg av utdanning og studieretning, og samtidig ivareta behovene til elever med innvandrerbakgrunn. (KD)
- *Tiltak 27 Kjønnsperspektivet i etterutdanning av rådgivere:* Vurdere hvordan kjønnsperspektivet er integrert i etterutdanningen av rådgivere. Dialog med de relevante institusjonene. (KD)

Videre vil regjeringen utarbeide veileder for faget utdanningsvalg. Denne veilederen vil også omfatte kjønnsutradisjonelle utdannings- og yrkesvalg.

Forslag 5:

Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av rettighetene til selvstendig næringsdrivende og fremme forslag om forbedringer når det gjelder rettigheter knyttet til sykdom, omsorg for egne barn, pleie- og opplæringspenger og pensjon.

Arbeidsministeren viser til at selvstendig næringsdrivende har samme rett til alderspensjon som arbeidstakere. Når det gjelder de helserelaterte ytelsene, har selvstendig næringsdrivende samme rett til arbeidsavklaringspenger og uførepensjon fra folketrygden som arbeidstakere. Sykepenger, pleiepenger og opplæringspenger fra trygden til selvstendig næringsdrivende gis imidlertid med en lavere kompensasjonsgrad og sykepenger utbetales først fra 17. sykedag. Dette må ses i sammenheng med at summen av trygdeavgift og arbeidsgiveravgift på lønnsinntekt er klart høyere enn trygdeavgiften på personlig næringsinntekt. Omsorgspenger ved barns sykdom er en ordning som i stor grad betales av arbeidsgivere og ikke av folketrygden. Selvstendig næringsdrivende har ikke rett til omsorgspenger ved barns sykdom, jf. at de er sin egen arbeidsgiver. Nedenfor redegjøres det nærmere for de helserelaterte ytelsene, med unntak av arbeidsavklaringspenger og uførepensjon, relatert til selvstendig næringsdrivende.

SYKEPENGER

De samme generelle bestemmelsene om rett til sykepenger fra folketrygden gjelder for både arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende. Kompensasjonsgraden er imidlertid ulik, og selvstendig næringsdrivende har ikke rett til sykepenger fra folketrygden før fra 17. fraværsdag. Selvstendig næringsdrivende som har organisert sin virksomhet som aksjeselskap og får utbetalt lønn som ansatt i eget selskap, har rett til samme ytelser som andre arbeidstakere. Det henger sammen med at utbetalt lønn i slike tilfeller vil bli ilagt arbeidsgiveravgift.

Arbeidstakere har rett til sykepenger fra arbeidsgiveren sin de 16 første kalenderdagene (arbeidsgiverperioden). Fra 17. dag er folketrygden som utbetaler sykepengene. Sykepenger til arbeidstakere beregnes med 100 prosent av inntektsgrunnlaget opp til 6 G (dvs. ca 493 000). Selvstendig næringsdrivende får sykepenger fra trygden fra 17. fraværsdag beregnet med 65 prosent av inntektsgrunnlaget opp til 6 G. Selvstendige næringsdrivende kan mot særskilt premie tegne tilleggsforsikring som gir samme rett til sykepenger som arbeidstakere. Det kan tegnes tilleggsforsikring som gir rett til 1) 65 prosent kompen-

sasjon fra første dag, 2) 100 prosent kompensasjon fra 17. dag eller 3) 100 prosent kompensasjon fra første dag. Premiesatsene endres etter selvfinansieringsprinsippet, dvs. at de senkes eller forhøyes i forhold til de årlige utgiftene i forbindelse med ordningen.

Mulige forbedringer i sykepengedekningen til selvstendig næringsdrivende vil være å gi en høyere kompensasjonsgrad enn 65 prosent og/eller eventuelt gi sykepenger fra første sykedag. Merutgifter ved å øke kompensasjonsgraden til 100 prosent fra dag 17 kan anslås til en årlig merutgift på om lag 520 mill. kroner. Merutgifter ved å øke kompensasjonsgraden til 100 prosent fra første dag kan på usikker grunnlag anslås til en årlig merutgift på i størrelsesorden 3 - 3,2 mrd. kroner (anslag basert på tall fra 2010).

Selvstendig næringsdrivende er sin egen arbeidsgiver og har større fleksibilitet til å styre sin arbeidstid og større mulighet til å ta igjen tapt arbeidsinntekt på grunn av sykdom. Det er etter regjeringens vurdering rimelig at de selv dekker tapt arbeidsinntekt i arbeidsgiverperioden. Den lavere dekningsgraden er begrunnet i at deres innbetaling til folketrygden er lavere enn summen av arbeidstaker- og arbeidsgiveravgiften. Muligheten til å tegne forsikring som gir samme rett til sykepenger som arbeidstaker har, ivaretar etter arbeidsministerens vurdering de selvstendige næringsdrivendes inntektstap under sykdom i tilstrekkelig grad. Forsikringsordningen er også en fleksibel løsning som gir den selvstendig næringsdrivende mulighet til å velge selv i hvilken grad de ønsker å forsikre seg mot sykdom. Dersom dekningsgraden i sykepenger fra folketrygden til selvstendig næringsdrivende skal økes, må det vurderes å pålegge alle en høyere trygdeavgift. En høyning av kompensasjonsgraden vil imidlertid uansett om trygdeavgiften økes medføre store merutgifter for folketrygden.

På denne bakgrunn ønsker Regjeringen ikke å gjøre endringer i dagens ordning med sykepengerrettigheter for selvstendig næringsdrivende.

PLEIEPENGER OG OPPLÆRINGSPENGER

Pleiepenger gis etter nærmere regler til yrkesaktive foreldre som har omsorg for alvorlig sykt barn og når barnet er innlagt i helseinstitusjon. Det kan også gis pleiepenger for pleie av nærstående i livets slutfase. Opplæringspenger gis til foreldre med omsorg for funksjonshemmet/sykt barn dersom de deltar på kurs for å kunne ta seg av og behandle barnet. Ytelsene beregnes etter de samme bestemmelsene som sykepenger. Kompensasjonsgraden er dermed normalt 65 prosent, med mindre vedkommende har tegnet tilleggsforsikring for sykepenger. Denne tilleggsforsikringen inkluderer også pleiepenger og opplæringspenger. Folketrygden gir imidlertid pleie-

penges og opplæringspenges allerede fra første fraværsdag også til selvstendig næringsdrivende.

Merutgiftene ved å gi pleiepenges og opplæringspenges til selvstendig næringsdrivende med 100 prosent kompensasjonsgrad fra 1. januar 2013 er anslått til 8,6 mill. kroner.

Trygden gir disse ytelsene fra første dag både til selvstendig næringsdrivende og arbeidstakere. Etter regjeringens vurdering er det ikke grunn til å gi en høyere dekningsgrad ved tap av arbeidsinntekt på grunn av omsorg for sykt barn enn på grunn av egen sykdom. Pleiepenges og opplæringspenges kan også utbetales i et lengre tidsrom enn sykepenges som opphører etter ett år. Regjeringen ønsker derfor ikke nå å fremme forslag om å høyne kompensasjonsgraden for disse ytelsene for selvstendig næringsdrivende.

OMSORGPENGER

Til arbeidstakere som har omsorg for barn gis omsorgspenges i inntil 10 dager for hvert kalenderår dersom han eller hun må være hjemme fra arbeidet på grunn av omsorg for sykt barn (såkalt sykt barn-dager). Retten til omsorgspenges gjelder til med det kalenderåret barnet fyller 12 år. Dersom barnet er kronisk sykt eller funksjonshemmet, gjelder rett til og med året barnet fyller 18 år. Har vedkommende omsorg for flere barn, ytes det omsorgspenges i opp til 15 stønadsdager. Dersom arbeidstaker har kronisk syke eller funksjonshemmede barn og dette fører til en markert høyere risiko for fravær fra arbeidet, gis det omsorgspenges med tillegg av ti stønadsdager for hvert kronisk sykt eller funksjonshemmet barn. Når arbeidstakeren er alene om omsorgen, dobles antall stønadsdager.

Omsorgspenges beregnes som sykepenges og utgjør 100 prosent av sykepengegrunnlaget. Arbeidsgiver har ansvaret for omsorgspenges i inntil ti dager og kan kreve refusjon fra trygden ut over disse 10 dagene. Barnets sykdom må dokumenteres med egenmelding eller legeerklæring. Arbeidstaker kan gi skriftlig eller muntlig egenmelding for de første tre kalenderdagene. Fra fjerde dagen kan arbeidsgiveren kreve at barnets sykdom blir dokumentert ved legeerklæring. For at arbeidstakeren skal få rett til omsorgspenges fra trygden, må barnet sykdom dokumenteres med legeerklæring.

Ordnings med omsorgspenges betales i stor grad av arbeidsgivere, og i begrenset grad av folketrygden. Selvstendig næringsdrivende har ikke rett til denne ytelsen.

Anslåtte merutgifter ved å etablere en ordning fra 1. januar 2013 med omsorgspenges fra folketrygden til selvstendig næringsdrivende i samme utstrekning som arbeidstakere får dekket omsorgspenges fra folketrygden, er anslått til 1,3 mill. kroner. Det forelig-

ger ikke opplysninger om hvor mange egenmeldinger arbeidstakere tar ut i forbindelse med omsorg for barn, altså dager som dekkes av arbeidsgiver. Det er dermed ikke tilstrekkelig grunnlag for å beregne merutgiftene ved innføring av en ordning med 100 prosent dekning fra dag 1 for selvstendig næringsdrivende.

Dekning av omsorgspenges inngår i likhet med sykepenges i arbeidsgiverperioden som arbeidsgiver har ansvaret for. Selvstendig næringsdrivende har som sin egen arbeidsgiver ingen tilsvarende rett. Det er grunn til å fastholde dette prinsippet.

Dersom en innfører en slik rett fra dag 11, reiser dette særlige problemstillinger når det gjelder krav til dokumentasjon og kontroll for barnets sykdom. Retten til omsorgspenges ut over 10 dager forutsetter at det fortløpende kan dokumenteres 10 fraværsdager på grunn av barns sykdom før det er aktuelt at trygden gir stønad fra 11. dag. En løsning hvor man krever legeerklæring for alle tidligere sykedager, ville være svært administrativt komplisert for både foreldre og etaten. For en arbeidstaker er det arbeidsgiver som skal utbetale omsorgspenges, sørge for dokumentasjon, holde orden på dager osv.

Det er imidlertid ikke sterke prinsipielle grunner til at selvstendige næringsdrivende ikke skal ha rett til omsorgspenges fra trygden ut over de første 10 dagene med kompensasjonsgrad på 65 eller 100 prosent. En slik ordning vil da gjelde for foreldre med mer enn to barn, enslig forsørgere og foreldre med kronisk sykt barn.

Dette er derfor et spørsmål som regjeringen har til vurdering, og som må vurderes både i en budsjettmessig sammenheng og opp mot de administrative kostnadene ved en slik ordning både for den enkelte og for Arbeids- og velferdsetaten.

Forslag 6:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i arbeidsmiljøloven for å åpne for mer fleksible arbeidstidsordninger, slik at arbeidstakerne kan få mer innflytelse over sin arbeidssituasjon, både med hensyn til lengde og sted.

Arbeidsministeren viser til at reglene om arbeidstid i arbeidsmiljøloven skal tjene og balansere flere ulike hensyn. Hovedformålet er å sikre arbeidstakerne en arbeidstid som ikke påfører dem eller deres familie unødvendige helsemessige eller sosiale belastninger, samt at arbeidstakerne skal kunne stå i arbeidslivet helt frem til pensjonsalderen. Videre skal arbeidstidsreglene sikre nødvendig fleksibilitet for arbeidsgivere og arbeidstakere, og kunne tilpasses lokale forhold og behov.

Gjeldende regler balanserer disse hensynene. Regelverket gir gode muligheter for unntak fra de generelle arbeidstidsreglene. Noen unntak kan gjøres etter

avtale med den enkelte arbeidstaker, flere gjennom lokale avtaler, mens det gjennom avtaler med de sentrale fagorganisasjonene kan avtales meget omfattende avvik. I tillegg kan Arbeidstilsynet gi dispensasjoner på en rekke områder. Rammene for arbeidstid gjelder heller ikke for ledere og arbeidstakere i særlig uavhengige stillinger.

Gjennom å gi adgang til unntak fra de generelle arbeidstidsrammene, og i tillegg stille krav til hvordan slike unntak kan gjennomføres, gir dagens system mulighet for tilpasning til forholdene på arbeidsplassene. Det blir derfor feil å antyde at dagens regelverk ikke er fleksibelt eller sikrer arbeidstakerne innflytelse over egen arbeidssituasjon. Regelverket tar nettopp sikte på å sikre arbeidstakerne tilstrekkelig innflytelse. Etter regjeringens syn er det imidlertid viktig for maktbalansen at større unntak må gjøres med større organisasjoner. Lokalt tillitsvalgte skal ikke kunne presses til avtaler som er meget omfattende. Reglene bidrar i dag til balanse i styrkeforholdet mellom partene, de gir arbeidstakerinnflytelse på et viktig område og de sikrer legitimitet for de ordningene som etableres.

På bakgrunn av dette mener regjeringen at nåværende regler er godt tilpasset et moderne arbeidsliv.

Forslag 7:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fritak fra arbeidsgivers ansvar for sykepenger (arbeidsgiverperioden) for kvinner ved svangerskap.

Arbeidsministeren viser til at det i dag er etablert en ordning med fritak fra arbeidsgivers ansvar for sykepenger i arbeidsperioden ved svangerskapsrelatert sykefravær. Dersom en arbeidstaker er sykemeldt på grunn av svangerskapsrelatert sykdom, kan arbeidstakeren selv eller arbeidsgiveren søke om at trygden dekker utgiften til sykepenger i arbeidsgiverperioden. Dette er regulert i folketrygdloven § 8-20 andre ledd. Det er et vilkår at tilrettelegging eller omplassering til annet arbeid i bedriften ikke er mulig. Arbeidsgiveren utbetaler sykepengene i arbeidsgiverperioden og får refusjon fra trygden.

Forslaget kan forstås dit hen at dette fritaket skal omfattes all sykdom for kvinner ved svangerskap, uavhengig av om sykmeldingen er svangerskapsrelatert eller ikke.

Regjeringen kan ikke se at det er noen gode grunner til å utvide fritaket for arbeidsgiver til også å omfatte fravær på grunn av sykdom som ikke er svangerskapsrelatert.

Forslag 8:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å trede foreldrepermisjonen og gjøre ordningen mer fleksibel når det gjelder uttak av stønadsdager mellom foreldrene og utover tre år.

Stortinget har vedtatt en tydeligere tredeling av foreldrepengeperioden som trer i kraft 1.7.2013. Stønadperioden vil bestå av en like lang kvote til hver av foreldrene og en noe lengre fellesdel som foreldrene aktivt må ta stilling til hvordan de vil fordele seg i mellom. Regjeringen mener at en tredeling av foreldrepengeperioden i betydningen tre like store deler, vil gi familiene for lite fleksibilitet.

Foreldrepenger kan tas ut fram til barnet fyller tre år. Foreldrepengeperioden løper etter dagens regelverk sammenhengende; uttak kan utsettes bare på grunn av heltidsarbeid, ferie eller sykdom. Foreldrepenger kan også tas ut gradert i kombinasjon med deltidsarbeid. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har foreslått i et høringsnotat å fjerne bestemmelsen om at foreldrepengeperioden må tas ut sammenhengende. Forslaget innebærer at foreldrepengeuttak kan utsettes uavhengig av årsaken til at foreldrene ønsker å utsette og vil gi foreldrene større fleksibilitet. Departementet arbeider for tiden med å følge opp høringen.

Regelen om at foreldrepengeuttaket må være avsluttet innen barnet fyller tre år er ikke foreslått endret. Formålet med foreldrepengeordningen er å sikre en god omsorg for helt små barn. Samtidig skal ordningen legge til rette for en jevnere fordeling av omsorg og yrkesaktivitet mellom foreldrene. Siktemålet med fedrekvoten er å få flere fedre til å ta aktivt del i omsorgen tidlig i barnets liv. Tre år er en tidsramme som gir de aller fleste foreldre muligheten til å nyttiggjøre seg foreldrepengeperioden til det beste for barnet. Å åpne for foreldrepengeuttak ut over dette vil undergrave formålet med fedrekvoten siden det erfaringsmessig er fedre som i størst grad utsetter sitt uttak.

Forslag 9:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre reell likebehandling av mor og far i regelverket om foreldrepenger ved å gi far selvstendig rett til foreldrepenger, inkludert fedrekvoten.

Å gi mor og far lik rett til å ta ut foreldrepenger vil i praksis si å oppheve kravet til mors aktivitet for at far skal kunne ta ut foreldrepenger som ikke er fedrekvote. I de tilfellene far er forhindret fra å ta ut foreldrepenger i dag er mor allerede hjemme og kan ta seg av barnet. Når det foreligger et omsorgsbehov, dvs. når mor etter fødselen går ut i arbeid eller utdanning eller er for syk til å ta seg av barnet, har far rett til å ta ut foreldrepenger på eget opptjeningsgrunn-

lag. Å oppheve aktivitetskravet, kan ha konsekvenser for mødres yrkesdeltakelse.

Kostnadene ved en eventuell fjerning av aktivitetskravet ville avhenge av i hvor stor grad fedrene ville ta ut foreldrepenger. I NOU 2012:15 er kostnadene beregnet til 800- 1050 mill. kroner hvis fedrene i snitt tar ut fedrekvoten (12 uker), og 3 400-3 800 mill. kroner hvis fedrene benytter rettighetene de får fullt ut (disse kostnadene vil øke til opp til hhv. 1250 mill. kroner og 4 000 mill. kroner når fjorten ukers fedrekvote innføres). En fjerning av aktivitetskravet ville altså medføre betydelige utgifter.

Forslag 10:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en kompetansepott for høyt utdannede arbeidstakere i lavstatusyrker i offentlig sektor.

Forslaget er for lite spesifisert med tanke på hvilke lavstatusyrker representantene har i tankene, eller hva innholdet i en kompetansepott skal være. Det er vanskelig for regjeringen å gi et godt svar på forslaget uten å kjenne innholdet nærmere.

Regjeringen har ikke noen spesiell kompetansepott for lavstatusyrker i offentlig sektor.

Alle yrker er like verdifulle i offentlig sektor og regjeringen vil ikke trekke ut noen yrkesgrupper som lavstatusyrker.

All profesjonell virksomhet i offentlig sektor har som mål ha kompetente medarbeidere og en høy faglig standard på de tjenestene som virksomheten leverer. Dette innebærer i de fleste tilfeller at midler til kompetanseutvikling inngår som en del av de ordinære driftsbudsjettene.

Det finnes noen eksempler på at det er satt av ekstra midler til en kompetansepott for yrker i offentlig sektor.

Et slikt eksempel er regjeringens strategien *Kompetanse for kvalitet*, hvor det for 2013 er satt av 327 millioner kroner i kompetansemidler for lærere og skoleledere.

Strategien gjelder for perioden 2012-2015 og skal bidra til bedre muligheter for etter- og videreutdanning for det pedagogiske personalet som et viktig ledd i å bedre kvaliteten i opplæringen. I tillegg kan høyere faglig kompetanse gi lærere og skoleledere bedre omdømme og høyere status i samfunnet, noe som både kan øke rekrutteringen til yrket og få flere til å stå lenger i yrket.

Gjennom strategien *Kompetanse for kvalitet* har skoleeiere, lærere og nasjonale utdanningsmyndigheter siden 2009 brukt betydelige ressurser på videreutdanning i prioriterte fag og områder.

Kompetanse for kvalitet har vårt et nasjonalt samarbeid mellom KS, arbeidstakerorganisasjonene, lærerutdanningene og statlige utdanningsmyndighe-

ter om videreutdanning. Partene har blitt enige om å utvide strategien til å gjelde all satsing på etter- og videreutdanning, inkludert rektorutdanningen, der staten bidrar med midler. Partene har videre blitt enige om prioriteringer av fag og områder for videreutdanningen i en ny periode 2012–2015 og om ny modell for finansiering.

Forslag 11:

Stortinget ber regjeringen etablere Politiets sentrale enhet mot seksualisert vold (SEPOL).

Justis- og beredskapsministeren viser til at forslaget om å etablere en sentral enhet mot seksualisert vold (SEPOL) ble fremmet i voldtekstutvalgets utredning i 2008 (NOU 2008:4 «Fra ord til handling»). Regjeringen har fulgt opp forslaget og etablerte i 2010 en egen etterforskningsgruppe for voldtekt ved Kripos. Gruppen er blitt et viktig nasjonalt fagmiljø for informasjons- og kompetansedeling når det gjelder voldtekt. Den bidrar til økt kvalitet på etterforskningen og raskere oppklaring av voldtektssaker ute i politidistriktene.

Bakgrunnen for å opprette en egen gruppe ved Kripos fremfor å etablere et særorgan, slik utvalget foreslo, var behovet for å kunne trekke veksler på den omfattende analyse- og etterforskningskompetansen som Kripos besitter, samt få enheten raskt opp og stå.

Forslag 12:

Stortinget ber regjeringen etablere egne grupper som arbeider med seksualisert vold og seksuelle overgrepssaker i alle politidistrikt.

Justis- og beredskapsministeren viser til at politidistriktene i 2008 (gjennom instruks) ble pålagt å ha familievoldskoordinatorer i heltidsstilling. Samtidig ble koordinatorernes ansvarsområde utvidet til også å omfatte seksuelle overgrep. I dag er det egne koordinatorer for seksuelle overgrep i enkelte politidistrikt, men de fleste familievoldskoordinatorene har også seksuelle overgrep innenfor sitt ansvarsområde.

Instruksen fra 2008 inneholder også et pålegg om at de største politidistriktene skal opprette egne team mot vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep. I de øvrige distriktene skulle behovet for slike team vurderes. Det er i dag flere politidistrikter som har etablert eller er i ferd med å etablere egne avdelinger, avsnitt, seksjoner eller team for etterforskning av vold og seksuelle overgrep. Mange politidistrikt har i tillegg egne familievoldskontakter. Kontaktene representerer en viss spesialisering av politirollen og utgjør, i tillegg til familievoldskoordinatorene, en vesentlig ressurs. Kontaktene har flere lignende oppgaver som koordinatorene - som for eksempel å være en ressurs- og kompetanseperson i dette fagfeltet som andre kan søke råd og veiledning hos.

Forslag 13:

Stortinget ber regjeringen styrke den forebyggende innsatsen for å redusere omfanget av vold og seksualisert vold, bl.a. gjennom bedre utdanning av helsesøstre og en styrking av skolehelsetjenesten.

Helse- og omsorgstjenesten spiller en viktig rolle når det gjelder både forebygging, avdekking, behandling og oppfølging av skader forårsaket av vold og seksuelle overgrep. Mange helsearbeidere er i kontakt med personer som er utsatt for vold uten at dette avdekkes. Regjeringen ønsker at helse- og omsorgstjenesten skal innta en mer aktiv rolle i avdekking av vold og overgrep, og har fremmet forslag om en rekke tiltak som skal styrke arbeidet på voldsfeltet gjennom Meld. St. 15 (2012-2013) Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner, som nylig er lagt frem for Stortinget.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten står sentralt i arbeidet med å fremme psykisk og fysisk helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdommer og skade. Regjeringen vil styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Innenfor veksten i kommunerammen for 2014 legges det til grunn at 180 mill. kroner går til styrking av tjenesten.

Vold må avdekkes tidlig, og regjeringen vil derfor ha særskilt fokus på dette allerede hos den gravide kvinnen. Det pågår et arbeid med å endre forskrift for det forebyggende arbeidet ved helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I denne vil forebygging generelt og tema om vold bli aktualisert. I tillegg har Helsedirektoratet initiert et arbeid med nasjonal, faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Helse- og omsorgsministeren viser til at kompetanse på voldsfeltet er viktig for helsesøstre og annet personell i denne tjenesten. En ny veileder for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vold i nære relasjoner som skal utarbeides, er et viktig bidrag for å øke denne kompetansen. I stortingsmeldingen er det også varslet en styrking av de regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) for økt kompetanse og veiledning overfor helse- og omsorgstjenestene. Dette vil bidra til å styrke bl.a. helsestasjons- og skolehelsetjenestens arbeid med dette feltet.

Regjeringen holder også på å utarbeide et strategidokument for arbeidet mot vold og overgrep mot barn og ungdom.

Helse- og omsorgsministeren viser for øvrig til regjeringens arbeid med forebygging av vold, jf. kap. 5. *Kunnskap og forebygging – med sikte på å nå alle* i Meld. St. 15 (2012-2013), Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner.

Forslag 14:

Stortinget ber regjeringen sørge for at familievoldskoordinatorene i politidistriktene ikke brukes til andre oppgaver enn arbeidet mot vold i nære relasjoner.

I en evaluering av politiets arbeid med vold i nære relasjoner fra desember 2012, oppgir 21 av politidistriktene å ha familievoldskoordinator i full stilling. Definisjonen av hva en full stilling på dette området innebærer varierer mellom distriktene. Flere av koordinatorene oppgir å ha andre oppgaver som klart ligger utenfor feltet vold i nære relasjoner. For å imøtekomme de føringene som ligger i Politidirektoratets instruks skal det legges opp til en tettere oppfølging av det enkelte distrikts arbeid med vold i nære relasjoner. Målsettingen er at alle distrikt skal ha en familievoldskoordinator i full stilling.

Justis- og beredskapsministeren viser til evalueringen av politiets arbeid med vold i nære relasjoner, som er gitt en bred omtale i Meld. St. 15(2012-2013) Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner. Evalueringen vil bli fulgt opp i regjeringens kommende handlingsplan om vold i nære relasjoner som legges frem i løpet av sommeren 2013.

Forslag 15:

Stortinget ber regjeringen styrke forskningsinnsatsen rundt omfanget og konsekvensene av seksualisert vold.

Justis- og beredskapsministeren viser til at Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), på oppdrag fra departementet, skal gjennomføre en landsomfattende omfangsundersøkelse av vold i nære relasjoner der seksuelle overgrep inngår. Datainnsamlingen skal igangsettes i løpet av kort tid og vil gi verdifull kunnskap om utbredelsen av slike overgrep.

I tillegg er det, på oppdrag fra Helsedirektoratet, igangsatt forskningsprosjekter for å kartlegge kjennetegn ved overgripere, samt gjennomført en evaluering av tilbudet til utsatte (evaluering av overgrepsmottakene).

Kunnskap om voldtekt og kompetanse i å avdekke og bistå mennesker som har vært utsatt for voldtekt, er sentralt for å kunne yte hjelp. Flere profesjonsutdanninger innenfor fagområdene helse og sosial gir studentene grunnleggende innføring i temaer som berører dette. Denne grunnkompetansen bygges det videre på gjennom læring på de aktuelle arbeidsplassene. I Meld. St. 13 (2011-2012) «Utdanning for velferd. Samspill i praksis» legger regjeringen vekt på at vold og overgrep utgjør et betydelig samfunnsproblem, og at helse- og velferdstjenestene har behov for økt kunnskap om temaet. Ikke minst er det behov for at ulike utdanningsgrupper og tjenesteområder

samspill er for å kunne gi et godt og helhetlig hjelpe-tilbud til den som blir rammet. Ulike utdannings-grupper vil ha ulike roller, og kunne bidra med ulike kompetanse avhengig av hvilken utdanning de har. I oppfølgingen av stortingsmeldingen skal det blant annet utvikles felles innhold for alle de helse- og sosialfaglige utdanningene.

Forslag 16:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre ordningen med at staten bidrar med 80 pst. av kostnadene for hvert enkelt krisesenter som opprettes i kommunene.

Forslagsstillerne peker i sin redegjørelse på at en av de største utfordringene for å fremme kjønnslikestilling er bekjempelse av vold mot kvinner, og at det er viktig å innføre tiltak på dette området. De viser også til at de er bekymret over at flere krisesentre har lagt ned driften eller fått en dårligere økonomi etter at det statlige tilskuddet til krisesentrene ble innlemmet i kommunenes rammetilskudd i 2011. I denne sammenheng blir det understreket at staten nå kun bidrar med ca. 20 prosent av kostnadene for hvert enkelt krisesenter, mot 80 prosent av kostnadene før finansieringsreformen. Forslagsstillerne er bekymret for at dette vil medføre et tilbakeslag for krisesentrene som kan få alvorlige følger for tilbudet i kommuner med presset økonomi. Derfor ønsker forslagsstillerne å gjeninnføre ordningen med at staten bidrar med 80 prosent til dekning av kostnadene mens kommunene dekker resten.

Jeg mener at bekjempelse av vold mot kvinner er helt nødvendig for å fremme likestilling. Regjeringen har i årevis jobbet målrettet og effektivt både med å forhindre vold i nære relasjoner og med å tilby tilpasset hjelp og oppfølging til ofre for slik vold. At regjeringen i 2009 med krisesenterloven gjorde det til en kommunal plikt å sørge for et krisesentertilbud, viser med all tydelighet hvor alvorlig regjeringen tar dette problemet.

Som en naturlig konsekvens av at kommunene ved lov ble pålagt å sørge for krisesentertilbudet, ble statstilskuddet til drift av krisesentertilbud fra 2011 innlemmet i kommunerammen. Man har med rammefinansieringen ønsket å oppnå en mer effektiv ressursbruk, gi rom for lokalt tilpassede løsninger og fremme det kommunale selvstyret.

Men i tillegg har man ønsket å bidra til at kvaliteten på og tilgangen til krisesentertilbud blir tilgjengelig på landsbasis. Som kjent har krisesentrene gjennom tidene vokst frem som private tilbud drevet av frivillige. Det har gjennom tidene vært til dels store variasjoner når det gjelder befolkningens tilgang til krisesentre i de ulike delene av landet, og dette har i stor grad skyldtes tilfeldigheter som hvor det frivillige initiativet gjennom historien hadde fått sterkest

fotfeste. Rammefinansieringen har derfor lagt til rette for en utjevning som kan slå positivt ut for de kommunene som fra tidligere av ikke har hatt et tilfredsstillende krisesentertilbud.

Departementet har gitt forskningsinstituttet NOVA i oppdrag å gjennomføre en evaluering av kommunenes implementering av krisesenterloven. Målet med evalueringen er å kartlegge i hvilken grad målene med loven er innfridd, i tillegg til at det skal gjennomføres en kartlegging av hvilke endringer loven har medført for kommunene, krisesentertilbudene og brukerne, og om disse endringene er i samsvar med lovens intensjoner. Fristen for gjennomføringen av evalueringsrapporten er satt til høsten 2014, for å sikre en bred tilnærming og for at utviklingstrekkene skal bli synlige.

Jeg vil understreke at jeg holder meg løpende oppdatert fra tilsynsmyndigheten og følger utviklingen av situasjonen for landets krisesentertilbud nøye.

Forslag 17:

Stortinget ber regjeringen fremme sak om å styrke familievernnet.

Det er en samlivspolitisk målsetting å legge til rette for at flere skal kunne opprettholde et stabilt familieliv. Det er viktig at det finnes et godt utviklet og lett tilgjengelig apparat for styrking av kvaliteten i samliv og for forebygging av samlivskonflikter og samlivsbrudd.

Familien er den viktigste arenaen for tilhørighet, nærhet og fellesskap, og skal være den trygge rammen rundt barns oppvekst. Det er derfor viktig å løfte fram samlivspolitiske virkemidler som familievern-tjenesten, koordinert og styrt av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Familievern-tjenestene er i en unik posisjon som den eneste delen av hjelpeapparatet som har familien som hovedarbeidsområde og parbehandling som spesialfelt. Tjenesten er et gratis allment lavterskeltilbud på spesialistnivå, og det er ikke nødvendig med henvisning fra lege eller andre. Familievernnet har kompetanse om samlivskonflikter, lovpålagt mekling og konfliktforebyggen-de arbeid i familier.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har de siste årene prioritert familievern-tjenestenes arbeid rettet mot familier med høyt konfliktnivå. Det arbeides særlig mot at foreldre med høyt konfliktnivå får hjelp til å samarbeide om barna, både før og etter samlivsbrudd, og at flere foreldre med høyt konfliktnivå kommer fram til gode og holdbare avtaler om barna gjennom mekling, der sakene er egnet for dette. Departementet vil videreføre og styrke det igangsatte arbeidet. Videre er det også en prioritering av tiltak rettet mot voldsutsatte barn. I statsbudsjettet for 2013 er det gjort tilleggsbevilgninger rettet mot tilbud om samtalegrupper for barn og familievern-tje-

nestenes arbeid med voldsutsatte barn. Departementet har instruert direktoratet til å styrke familieverntjenestenes arbeid med voldsutsatte barn og deres familier.

Familieverntjenestene arbeider med forebyggende tiltak, gjennom utadrettet informasjons- og veiledningsvirksomhet rettet mot publikum og mot hjelpeapparat. Dette arbeidet kommer i tillegg til det andre lovpålagte arbeidet som familieverntjenestene gjør.

Departementet er opptatt av at familievernet skal ha kapasitet både til å forebygge og avhjelpe. En eventuell ytterligere styrking av familieverntjenestene, må vurderes som ledd i arbeidet med i de årlige budsjetter.

Jeg viser for øvrig til Innst. 179 S (2012-2013) Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen, Dokument 8:137 S (2011-2012).

